

TASEKIRJA



Sisällysluettelo

1.	Toimintakertomus	5
1.1.	Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa	5
1.1.1.	Kunnanjohtajan katsaus	5
1.2.	Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa	6
1.2.1.	Kunnan hallinto.....	6
1.2.2.	Kunnan organisaatio	7
1.2.3.	Tilivelvolliset	7
1.2.4.	Olennaiset muutokset kunnan toiminnassa ja taloudessa	8
1.2.5.	Kunnan henkilöstö.....	8
1.3.	Selonteko kunnan sisäisen valvonnan järjestämisestä.....	8
1.4.	Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus	9
1.4.1.	Tilikauden tuloksen muodostuminen	9
1.4.2.	Toiminnan rahoitus.....	10
1.5.	Rahoitusasema ja sen muutokset.....	12
1.6.	Kokonaistulot ja -menot	14
1.7.	Kuntakonsernin toiminta ja talous.....	15
1.7.1.	Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisältyvistä yhteisöistä	15
1.7.2.	Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat.....	15
1.7.3.	Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut	16
1.8.	Tilikauden tuloksen käsittely	17
1.8.1.	Tilikauden tuloksen käsittely	17
2.	Talousarvion toteutuminen	18
2.1.	Tavoitteiden, määrärahojen ja tuloarvioiden toteutuminen	18
2.1.1.	Käyttötalouden toteutuminen.....	18
2.1.1.1.	Keskushallinto	18
	Tehtäväalue: Keskusvaalilautakunta	18
	Tehtäväalue: Tarkastuslautakunta	18
	Tehtäväalue: Yleishallinto	19
2.1.1.2.	Sosiaalilautakunta	23
	Tehtäväalue: Terveystoimi.....	23
	Tehtäväalue: Sosiaalipalvelut.....	25
	Tehtäväalue: Vanhustyö	28
2.1.1.3.	Sivistyslautakunta.....	31
	Tehtäväalue: Perusopetus	34
	Tehtäväalue: Kirjasto- ja kulttuuritoimi.....	37
	Tehtäväalue: Vapaa-aikatoimi.....	39
2.1.1.4.	Tekninen lautakunta.....	44
	Tehtäväalue: Hallinto.....	44
	Tehtäväalue: Kiinteistötoimi	44
	Tehtäväalue: Rakennustarkastus- ja maa-ainesvalvonta	46
	Tehtäväalue: Ympäristönsuojelu	47
	Tehtäväalue: Palo- ja pelastustoimi	47
	Tehtäväalue: Yhdyskuntahuolto	48
	Tehtäväalue: Yksitystiet.....	49
	Tehtäväalue: Vesihuoltolaitos	50
2.2.	Tuloslaskelmaosan toteutuminen	51
2.2.1.	Vesilaitoksen talousarvion toteutuminen	52
2.2.2.	Verotulojen ja valtionosuuksien erittelyt	53
2.3.	Investointien toteutuminen.....	54
2.4.	Rahoitusosan toteutuminen	55
2.5.	Yhteenveto määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta	56
2.6.	Tuloslaskelma.....	57
2.7.	Rahoituslaskelma	58

4		
2.8.	Tase	59
2.9.	Konsernilaskelmat	60
3.	Tilinpäätöksen liitetiedot	62
3.1.	Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot	62
3.1.1.	Kunnan tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot	62
3.1.2.	Konsernitilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot	62
3.2.	Kunnan tilinpäätöksen esittämistapaa koskevat liitetiedot	62
3.3.	Konsernitilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot	62
4.	Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot.....	63
5.	Tasetta koskevat liitetiedot.....	66
6.	Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot	70
7.	Henkilöstöä, tilintarkastajan palkkioita ym. koskevat liitetiedot.....	71
	Muiden eriytettyjen yksiköiden tilinpäätökset	73
	Käytetyt kirjanpitokirjat.....	79
	Tilinpäätöksen allekirjoitus ja tilinpäätösmerkintä	80

1. Toimintakertomus

1.1. Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa

1.1.1. Kunnanjohtajan katsaus

Suomen talous on usean lamavuoden jälkeen nousu-uralla. Kunnan verotulojen kasvu oli 2,6%. Vaikka syntyvyys pysyi edelleen varsin vaatimattomissa luvuissa kääntyi väkiluvun kehitys, täysin poikkeuksellisesti verrattuna muihin Auranmaan kuntiin, kasvuun 21 henkilöllä ollen vuoden vaihteessa 1382 henkilöä.

Tonttikauppa ei ole palautunut vielääkään normaalitasolle, mutta muuten rakentaminen kunnassa on palautunut useiden varsin hiljaisten vuosien jälkeen tavanomaiselle tasolle. Työttömyysaste ei ole, vastoin kuin muualla Varsinais-Suomessa, pienentynyt vaan on nyt Varsinais-Suomen keskitasoa, kun aikaisemmin se on ollut maakunnan alhaisimpia.

Tehdyn koulusopimuksen mukaan yläkoululaisten piti siirtyä jo viime vuoden syyslukukauden alkaessa uuteen Riihikosken yhtenäiskouluun. Tätä kirjoitettaessa Pöytyän koulurakennuspäätös on tehty ja solmitun urakkasopimuksen mukaan koulutyö uudessa yhtenäiskoulussa alkaa elokuussa 2019.

Kokonaisuutena Oripään kunnan tilinpäätöksestä voidaan todeta, että vuoden 2017 tulos on talousarviossa ennakoitua heikompi.

Vuosikate oli 10 881 euroa ja alijäämää kirjattiin 432 602 euroa. Poistot olivat 458 620 euroa ja investoinnit 917 742 euroa. Toimintakulut laskivat edellisestä vuodesta 5,3 % ja toimintatuotot 2,5 %.

Verotulot nousivat 2,6 % ja valtionosuudet pienenevät 1,7 %. Pitkäaikainen lainamäärä oli vuoden lopussa 2 077 238 euroa ja lyhytaikainen 1 630 111 euroa, lainamäärä 2 682 euroa / asukas.

Oripään kunnan taseessa on tilikauden tuloksen kirjaamisen jälkeen yhteensä 694 880,49 euroa kertynyttä ylijäämää.

Tulos olisi ilman sosiaalitoimen ylitystä alkuperäisestä talousarviosta ollut hieman ylijäämäinen. Sosiaalitoimen menojen ylitykset johtuivat pääasiassa patoutuneiden toimenpiteiden purkamisesta. Tässäkin on syytä tähdentää tarvittavien toimenpiteiden oikea-aikaisuudesta. Se kuinka suurelta osalta sosiaalitoimen lisääntyneet menot jäävät kertaluonteiseksi vaikuttaa omalta osaltaan mahdollisuuksiin pitää veroprosentti keskimääräistä alhaisempana, joka taas omalta osaltaan tukee kunnan strategiaa pysyä itsenäisenä kuntana.

Vaikka sote- ja maakuntauudistuksen suunnitelmat ovat edelleen pahasti keskeneräisiä huolimatta vuoden aikalisästä, niin todennäköisesti vuoden 2020 alussa tulee erittäin suuria muutoksia kuntien toimintoihin. Kaikesta uudistuksen eteen tehdystä valtavasta työstä on täysin mahdollista, ettei uudistus toteudukaan. Oripään kunta on niiden kuntien joukossa, joiden lasketaan hyötävän uudistuksesta. Kunnan talouden ollessa vakaalla pohjalla Oripään kunta voi edelleen menestyä itsenäisenä kuntana kävipä sote- ja maakuntauudistuksessa miten hyvänsä.

Uskon Oripään menestyvän jatkossakin saumattomalla yhteistyöllä. Kiitokset kaikille yhteistyökumppaneille ja kunnan luottamusmiehille ja työntekijöille.

Pekka Paju, kunnanjohtaja

1.2. Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa

1.2.1. Kunnan hallinto

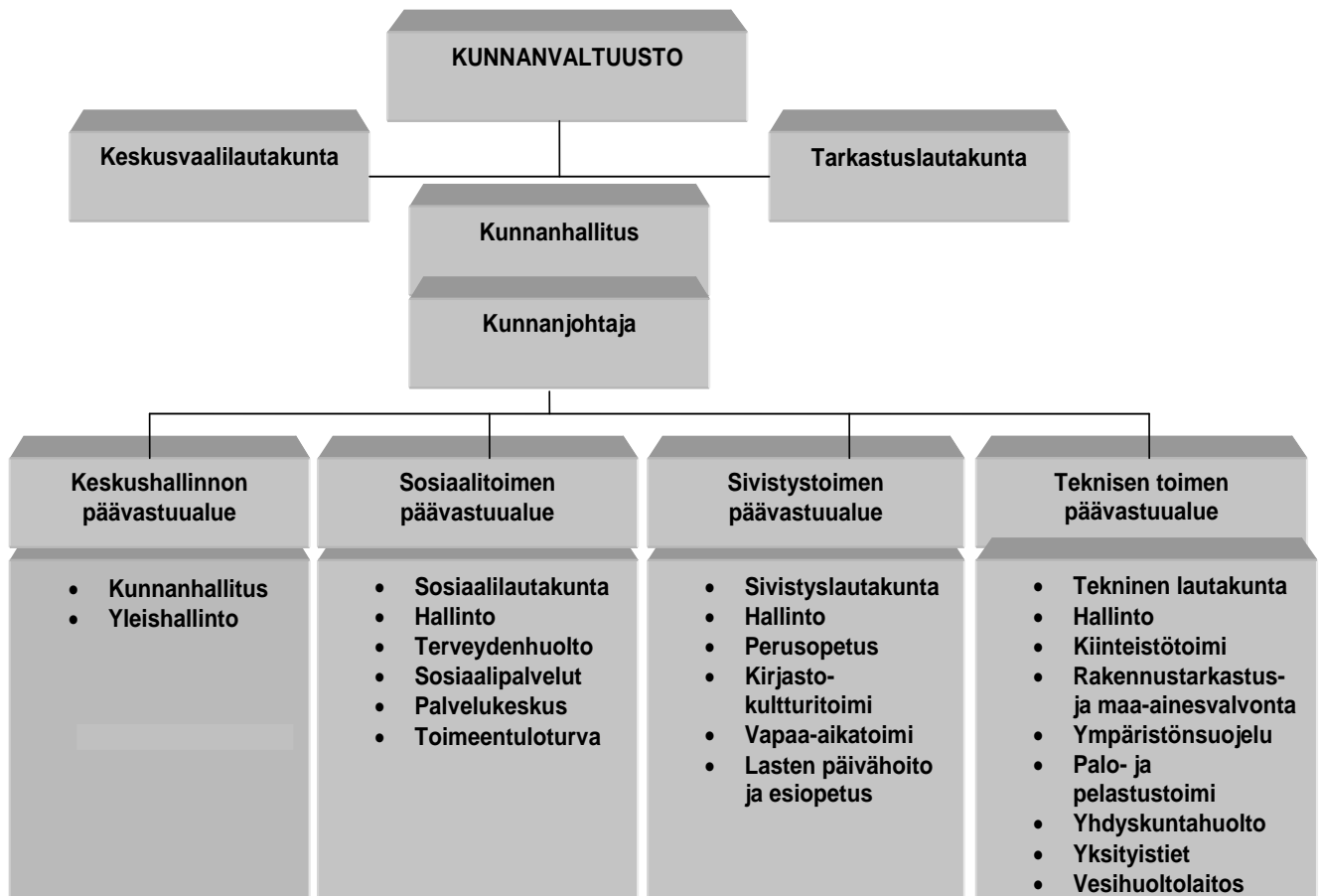
Kunnanvaltuuston jäsenet 31.5.2017 asti		1.6.2017 alkaen
Pj	Päivi Kössi	Hannele Rouhiainen
I Vpj	Anne-Mari Kaarto	Maarit Salama
II Vpj	Jukka Lehtonen	Marko Suisto
Jäsenet:	Erkki Halkivaha	Anne-Mari Kaarto
	Päivi Isotalo	Esa Kalsi
	Moonica Juhala-Nuutila	Tarmo Kankare
	Tarmo Kankare	Sanna Kiertonen
	Kari Kolari	Miia Koivusaari
	Matti Kulmanen	Matti Kulmanen
	Tero Kuosa	Päivi Kössi
	Mauri Leppämäki	Pertti Liinoja
	Pertti Liinoja	Pekka Markula
	Pekka Markula	Mika Nieminen
	Heikki Mäkinen	Tapio Pajula
	Taru Ojanperä	Ilkka Tuomisto
	Hannele Rouhiainen	Päivi Tuusa-Oksanen
	Reijo Vainionmaa	Reijo Vainionmaa

Kunnanhallituksen jäsenet

	31.5.2017 asti	1.6.2017 alkaen
Pj.	Hannele Rouhiainen	Päivi Kössi
Vpj.	Pertti Liinoja	Tapio Pajula
Jäsenet:	Matti Kulmanen	Anne-Mari Kaarto
	Tero Kuosa	Sanna Kiertonen
	Pekka Markula	Matti Kulmanen
	Taru Ojanperä	Pertti Liinoja
	Tuire Paju	Mika Nieminen
Esittelijä	kunnanjohtaja Pekka Paju	

Kunnan organisaatio koostuu kunnanvaltuustosta, kunnanhallituksesta ja viidestä lautakunnasta.

1.2.2. Kunnan organisaatio



1.2.3. Tilivelvolliset

Tilivelvollisia ovat toimielinten (pl. valtuusto) jäsenet, toimielinten esittelijät sekä tulosalueiden ja tulosyksiköiden päälliköt.

Osastot ja osastopäälliköt:

Toimiala	osastopäällikkö
Yleishallinto	Kunnanjohtaja Pekka Paju
Sosiaalitoimi	Sosiaalijohtaja Kirsi Lassila 31.5.2017 asti, Kati Rekola 1.7.2017 alkaen
Sivistystoimi	Sivistysjohtaja Mika Virtanen
Tekninen toimi	Tekninen johtaja Pekka Paju

1.2.4. Olennaiset muutokset kunnan toiminnassa ja taloudessa

Kunnan toiminnoissa ei ole tapahtunut mitään oleellisia muutoksia. Sosiaalitoimen menojen yllättävä kasvu vei kokokunnan vuoden tuloksen alijäämäiseksi.

1.2.5. Kunnan henkilöstö

Kunnan vakituisen henkilöstön määrä oli 65 henkilöä. Henkilöstön kokonaismäärä 78. Henkilöstöä koskevat tarkemmat tiedot esitetään erillisessä henkilöstötilinpäätöksessä.

1.3. Selonteko kunnan sisäisen valvonnan järjestämisestä

Sisäisen valvonnan tarkoituksena on varmistaa, että kunnan toiminta on taloudellista ja tuloksellista, päätösten perusteena oleva tieto on riittävää ja luotettavaa ja että lain säännöksiä, viranomaisohjeita ja toimielinten päätöksiä noudatetaan ja että omaisuus ja voimavarat turvataan. Sisäisen valvonnan tulisi toteutua kunnan johtamis-, suunnittelu- ja ohjauskäytännöissä. Sisäisen valvonnan järjestämisestä vastaa kunnanhallitus. Lisäksi kaikki ne toimielimet ja viranhaltijat, jolle on annettu toimivaltaa kunnan varojen käytössä ja jotka toimivat viranomaisina, vastaavat sisäisen valvonnan toteuttamisesta.

Voimassa olevat ohjeet:

Hallintosääntö
Sisäisen valvonnan ohje
Ohje sairauspoissaoloista
Päihdeohjelma
Varhaisen puuttumisen malli
Hankintaohjeet
Valmiussuunnitelma
Perehdyttämisoapas

Säännöksiä, määräyksiä ja päätöksiä on noudatettu.

Taloudellinen raportointi on tehty ohjeiden mukaisesti. Raportointia pyritään edelleen kehittämään.

Riskienhallinnasta on annettu ohjeet sisäisen valvonnan ohjeessa. Ohjeiden mukaisesti vastuuhenkilöt ovat raportoineet havaitsemistaan epäkohdista ja niihin on puututtu mm. ohjeistusta täsmentämällä, toimenkuvia tarkastamalla.

Raportoidut riskit ja sisäisen valvonnan kehittäminen

Sairauspoissaolojen vähentämiseksi ja henkilöstön aseman turvaamiseksi kunnassa on laadittu varhaisen puuttumisen malli.

Sisäinen valvonta kaipaavaa kehittämistä. Tämä on kaiken kaikkiaan vaikeasti toteutettavissa resurssien pienuuden vuoksi.

Riskienhallinta

Kunnan kiinteistöt ja toiminta ovat vaakutettuna Pohjola Vakuutus Oy ja asiakasvastuuhenkilön kanssa vakuutusten tilanne käydään vuosittain läpi.

1.4. Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus

1.4.1. Tilikauden tuloksen muodostuminen

	2 016 1000 e	2017 1000 e
Toimintatuotot	1 334	1 301
Valmistus omaan käyttöön		
Toimintakulut	-8 764	-9 226
Toimintakate	-7 430	-7 925
Verotulot	4 068	4 173
Valtionosuudet	3 860	3 797
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	4	2
Muut rahoitustuotot	1	2
Korkokulut	-39	-38
Muut rahoituskulut		
Vuosikate	464	11
Poistot ja arvonalentumiset	-410	-459
Satunnaiset tuotot		
Satunnaiset kulut		
Tilikauden tulos	54	-448
Varausten lisäys/vähennys		
Poistoero	15	15
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	69	-433
TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT		
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	15,2 %	14,1 %
Vuosikate/Poistot, %	113,4 %	2,6 %
Vuosikate, euroa/asukas	341	9
Asukasmäärä	1361	1 382

Toimintatuotot prosenttia toimintakuluista

= $100 \cdot \text{Toimintatuotot} / (\text{Toimintakulut} - \text{Valmistus omaan käyttöön})$

Vuosikate osoittaa tulo-rahoituksen, joka jää käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainan lyhennyksiin.

Vuosikate on keskeinen kateluku arvioitaessa tulo-rahoituksen riittävyyttä. Perusoletus on, että mikäli vuosikate on siitä vähennettävien poistojen suuruinen, kunnan tulo-rahoitus on riittävä.

Vuosikate prosenttia poistoista

= $100 \cdot \text{Vuosikate} / \text{Poistot ja arvonalentumiset}$

Kun tunnusluvun arvo on 100 %, oletetaan kunnan tai kuntayhtymän tulo-rahoituksen olevan riittävä. Oletusta voidaan kuitenkin pitää pätevänä vain, jos poistot ja arvonalentumiset vastaavat kunnan keskimääräistä vuotuista investointitasoa. Investoinneilla tarkoitetaan tällöin poistonalaisten investointien omahankintamenoa, joka saadaan vähentämällä hankintamenoista valtionosuudet, liittymismaksut ja muut rahoitusosuudet. Tulo-rahoitus on ylijäämäinen, kun vuosikate ylittää poistot ja alijäämäinen, kun vuosikate alittaa poistot. Väittämät pitävät paikkansa vain, jos poistot vastaavat keskimääräistä vuotuista investointitasoa.

Vuosikate euroa/asukas

Vuosikate asukasta kohden on yleisesti käytetty tunnusluku tulo-rahoituksen riittävyyden arvioinnissa. Kuntakohtainen tavoitearvo tunnusluvulle saadaan jakamalla edellä mainittu keskimääräinen vuotuinen investointitaso asukasmäärällä.

1.4.2. Toiminnan rahoitus

RAHOITUSLASKELMA - ORIPÄÄ		
	2016	2017
Toiminnan ja investointien rahavirta		
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	464	11
Satunnaiset erät		0
Tulorahoituksen korjauserät		
	464	11
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-347	-947
Rahoitusosuudet investointimenoihin	40	25
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	0	4
	-307	-918
Toiminnan ja investointien rahavirta		
	157	-907
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäys		
Antolainasaamisten vähennys		
	0	0
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0	0
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-216	-216
Lyhytaikaisten lainojen muutos	350	514
	134	298
Oman pääoman muutokset		
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	7	-9
Vaihto-omaisuuden muutos	-1	-6
Saamisten muutos	-134	381
Korottomien velkojen muutos	-258	203
	-386	570
Rahoituksen rahavirta		
	-252	868
Rahavarojen muutos		
	-95	-39
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	48	9
Rahavarat 1.1.	142	48
<i>muutos</i>	-95	-39
RAHOITUSLASKELMAN TUNNSLUVUT		
Investointien tulorahoitus, %	151,12	1,18
Pääomamenojen tulorahoitus, %	88,74	0,96
Lainanhoitokate	-2,2	0,1
Kassan riittävyys, pv	2,1	0,4
Asukasmäärä	1361	1382

INVESTOINNIT

Investointien tulorahoitus, %

= $100 * \text{Vuosikate} / \text{Investointien omahankintameno}$

Investointien tulorahoitus -tunnusluku kertoo kuinka paljon investointien omahankintamenosta on rahoitettu tulorahoituksella. Tunnusluku vähennettynä sadasta osoittaa prosenttiosuuden, mikä on jäänyt rahoitettavaksi pääomarahoituksella eli käyttöomaisuuden myynnillä, lainalla tai rahavarojen määrää vähentämällä.

Pääomamenojen tulorahoitus, %

= $100 * \text{Vuosikate} / (\text{Investointien omahankintameno} + \text{Antolainojen nettolisäys} + \text{Lainanlyhennykset})$

Pääomamenojen tulorahoitus on tunnusluku, joka osoittaa vuosikatteen prosenttiosuuden investointien omahankintamenojen, antolainojen nettolisäyksen ja lainanlyhennysten yhteismäärästä.

Antolainojen nettolisäys voi kaavassa olla myös negatiivinen, jos lyhennykset ovat lainanantoa suuremmat. Lainanlyhennyksillä tarkoitetaan kaavassa rahoituslaskelman mukaisia pitkäaikaisten lainojen lyhennyksiä.

LAINANHOITO

Lainanhoitokate

= $(\text{Vuosikate} + \text{Korkokulut}) / (\text{Korkokulut} + \text{Lainanlyhennykset})$

Lainanhoitokate kertoo kunnan tulorahoituksen riittävyden vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun. Tulorahoitus riittää lainojen hoitoon, jos tunnusluvun arvo on 1 tai suurempi. Kun tunnusluvun arvo on alle 1, joudutaan vieraan pääoman hoitoon ottamaan lisälainaa, realisoimaan kunnan omaisuutta tai vähentämään rahavaroja.

Luotettavan kuvan kunnan lainanhoitokyvystä saa tarkastelemalla tunnuslukua useamman vuoden jaksolla. Kunnan lainanhoitokyky on hyvä, kun tunnusluvun arvo on yli 2, tyydyttävä kun tunnusluku on 1 – 2 ja heikko kun tunnusluvun arvo jää alle yhden.

MAKSUVALMIUS

Rahavarat 31.12.

= Rahoitusarvopaperit sekä rahat ja pankkisaamiset

Rahavaroihin lasketaan rahoitusarvopaperit sekä rahat ja pankkisaamiset.

Kassasta maksut, 1000 €

Kassasta maksut kootaan seuraavista tilikauden tuloslaskelman ja rahoituslaskelman eristä:

Tuloslaskelmasta: Toimintakulut - Valmistus omaan käyttöön, Korkokulut, Muut rahoituskulut

Rahoituslaskelmasta: Investointimenot, Antolainojen lisäys, Pitkäaikaisten lainojen vähennys (lyhennykset)

Kassan riittävyys (pv)

= $365 \text{ pv} \times \text{Rahavarat } 31.12. / \text{Kassasta maksut tilikaudella}$

Kunnan maksuvalmiutta kuvataan kassan riittävytenä päivissä. Tunnusluku ilmaisee, monenko päivän

kassasta maksut voidaan kattaa kunnan rahavaroilla. Rahavarat ja kassasta maksut otetaan kaavaan edellä esitetyllä tavalla laskettuna.

1.5. Rahoitusasema ja sen muutokset

TASE JA SEN TUNNUSLUVUT					
VASTAAVAA	2016	2017	VASTATTAVAA	2016	2017
	1000 e	1000 e		1000 e	1000 e
A PYSYVÄT VASTAAVAT	8 458	8 917	A OMA PÄÄOMA	4 647	4 215
I Aineettomat hyödykkeet			I Peruspääoma	3 520	3 520
1. Aineettomat oikeudet			II Arvonkorotusrahasto		
2. Tietokoneohjelmistot			III Muut omat rahastot		
3. Muut pitkävaikuttiset menot			IV Edell. tilikausien yli-/alijäämä	1058	1 127
4. Ennakkomaksut			V Tilikauden yli-/alijäämä	69	-432
II Aineelliset hyödykkeet	7 357	7 814	B POISTOERO JA VAPAA- EHTOISET VARAUKSET	197	181
1. Maa- ja vesialueet	699	716	1. Poistoero	197	181
2. Rakennukset	5 238	5 294	2. Vapaaehtoiset varaukset		
3. Kiinteät rakenteet ja laitteet	1 237	1 706	C PAKOLLISET VARAUKSET	0	0
4. Koneet ja kalusto	44	47	1. Eläkevaraukset		
5. Muut aineelliset hyödykkeet			2. Muut pakolliset varaukset		
6. Ennakkomaksut ja keskener. hank.	139	51	D TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	29	20
III Sijoitukset	1 101	1 103	1. Valtion toimeksiannot		
1. Osakkeet ja osuudet	1 101	1 103	2. Lahjoitusrahastojen pääomat	18	18
2. Joukkovelkakirjalainasaamiset			3. Muut toimeksiantojen pääomat	11	2
3. Muut lainasaamiset			E VIERAS PÄÄOMA	4 429	4 931
4. Muut saamiset			I Pitkäaikainen	2 531	2 323
B TOIMEKSIANTOJEN VARAT	18	18	1. Joukkovelkakirjalainat		
1. Valtion toimeksiannot			2. Lainat rah.- ja väk.laitoksilta	2 293	2 077
2. Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	18	18	3. Lainat julkisyhteisöiltä		
3. Muut toimeksiantojen varat			4. Lainat muilta luotonantajilta		
C VAIHTUVAT VASTAAVAT	827	412	5. Saadut ennakot	16	17
I Vaihto-omaisuus	3	8	6. Ostovelat		
1. Aineet ja tarvikkeet			7. Liittymismaksut ja muut velat	222	229
2. Keskeneräiset tuotteet			8. Siirtovelat		
3. Valmiit tuotteet/tavarat	1	1	II Lyhytaikainen	1 898	2 608
4. Muu vaihto-omaisuus	2	2	1. Joukkovelkakirjalainat		1 150
5. Ennakkomaksut		5	2. Lainat rah.- ja väk.laitoksilta	186	450
II Saamiset	776	395	3. Lainat julkisyhteisöiltä		
Pitkäaikaiset saamiset	30	0	4. Lainat muilta luotonantajilta	930	30
1. Myyntisaamiset			5. Saadut ennakot	7	6
2. Lainasaamiset			6. Ostovelat	350	591
3. Muut saamiset	30		7. Liittymismaksut ja muut velat	93	59
4. Siirtosaamiset			8. Siirtovelat	332	322
Lyhytaikaiset saamiset	746	395	VASTATTAVAA YHTEENSÄ	9 302	9 347
1. Myyntisaamiset	344	294	TASEEN TUNNUSLUVUT:		
2. Lainasaamiset			Omavaraisuusaste, %	52 %	47 %
3. Muut saamiset	231	101	Suhteellinen velkaantuneisuus, %	48 %	53 %
4. Siirtosaamiset	171		Kertynyt yli-/alijäämä, 1000 €	1 127	695
III Rahoitusomaisuusarvopaperit	0	0	Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas	828	503
1. Osakkeet ja osuudet			Lainakanta 31.12., 1000 €	3 409	3 707
2. Sijoitukset rahamarkkinainstrum.			Lainakanta 31.12., €/asukas	2 505	2 682
3. Joukkovelkakirjalainasaamiset			Lainasaamiset, 1000 €		
4. Muut arvopaperit			Asukasmäärä	1361	1 382
IV Rahat ja pankkisaamiset	48	9			
VASTAAVAA YHTEENSÄ	9 303	9 347			

Omavaraisuusaste, %

= $100 * (\text{Oma pääoma} + \text{Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset}) / (\text{Koko pääoma} - \text{Saadut ennakot})$

Kaavassa koko pääoma tarkoittaa taseen vastattavien loppusummaa. Omavaraisuusaste mittaa kunnan vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja sen kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä tähtäyksellä.

Omavaraisuuden hyvänä tavoitetasona voidaan pitää kuntatalouden keskimääräistä 70 %:n omavaraisuutta. 50 %:n tai sitä alempi omavaraisuusaste merkitsee kuntataloudessa merkittävän suurta velkarasitetta.

Suhteellinen velkaantuneisuus, %

= $100 * (\text{Vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot}) / \text{Käyttötulot}$

Tunnusluku kertoo kuinka paljon kunnan käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun.

Tunnusluvun osoittajaan merkitään tarkasteluvuoden tilinpäätöksen koko vieras pääoma vähennettynä saaduilla ennakkomaksuilla. Käyttötulot muodostuvat tilikauden toimintatuloista, verotuloista ja käyttötalouden valtionosuuksista.

Suhteellinen velkaantuneisuus on omavaraisuusastetta käyttökelpoisempi tunnusluku kuntien välisessä vertailussa, koska käyttöomaisuuden ikä, käyttöomaisuuden arvostus tai poistomenetelmä eivät vaikuta tunnusluvun arvoon. Mitä pienempi velkaantuneisuuden tunnusluvun arvo on, sitä paremmat mahdollisuudet kunnalla on selviytyä velan takaisinmaksusta tulorahoituksella.

Lainakanta 31.12.

= $\text{Vieras pääoma} - (\text{Saadut ennakot} + \text{Ostovelat} + \text{Siirtovelat} + \text{Muut velat})$

Kunnan lainakannalla tarkoitetaan korollista vierasta pääomaa. Lainakantaan lasketaan tällöin koko vieras pääoma vähennettynä saaduilla ennakoilla sekä osto-, siirto- ja muilla veloilla. Jotta lainakanta voitaisiin laskea suoraan toimintakertomukseen otetusta taseesta, ei mainittuihin vähennettäviin eriin tule kirjanpidossa merkitä korollisia lainoja.

Lainat euroa/asukas

Asukaskohtainen lainamäärä lasketaan jakamalla edellä mainittu lainakanta tilinpäätösvuoden päättymispäivän mukaisella kunnan asukasmäärällä.

Lainasaamiset 31.12.

= Sijoituksiin merkityt jvk -lainasaamiset ja muut lainasaamiset

Lainasaamisilla tarkoitetaan pysyviin vastaaviin merkittyjä antolainoja kunnan omistamien ja muiden yhteisöjen investointien rahoittamiseen.

1.6. Kokonaistulot ja -menot

KUNNAN KOKONAISTULOT JA -MENOT			
TULOT	1 000 €	MENOT	1 000 €
Toiminta		Toiminta	
Toimintatuotot	1 301	Toimintakulut	-9 226
Verotulot	4 173		
Valtionosuudet	3 797	Korkokulut	-38
Korkotuotot	2	Muut rahoituskulut	
Muut rahoitustuotot	2	Satunnaiset kulut	
Satunnaiset tuotot		Tulorahoituksen korjauserät	
Tulorahoituksen korjauserät		Pakollisten varausten muutos	
- Pysyvien vastaavien		- Pakollisten varausten lis. (+), väh. (-)	
hyödykkeiden luovutusvoitot		- Pysyvien vastaavien	
		hyödykkeiden luovutustappiot	
Investoinnit		Investoinnit	
Rahoitusosuudet investointimenoihin	25	Investointimenot	-947
Pysyvien vastaavien	4		
hyödykkeiden luovutustulot			
Rahoitustoiminta		Rahoitustoiminta	
Antolainasaamisten vähennykset		Antolainasaamisten lisäykset	
Pitkäaikaisten lainojen lisäys		Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-216
Lyhytaikaisten lainojen lisäys	514	Lyhytaikaisten lainojen vähennys	
Oman pääoman lisäykset		Oman pääoman vähennykset	
Kokonaistulot yhteensä	9 818	Kokonaismenot yhteensä	-10 427
Täsmäytys:			
Kokonaistulot - Kokonaismenot =			-609
Muut maksuvalmiuden muutokset - Rahavarojen muutos =			609

Kuntakonsernin toiminta ja talous

1.6.1. Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisältyvistä yhteisöistä

Oripää kuuluu neljään kuntayhtymään:

Varsinais-Suomen sairaanhoitopiirin ky	0,356 %
Varsinais-Suomen erityishuoltopiirin ky	0,141 %
Varsinais-Suomen liitto ky	0,28 %
Lounais-Suomen koulutuskuntayhtymä	2,255 %

Konsernitaseeseen on yhdistelty osuudet kuntayhtymien taseista.

1.6.2. Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat

Konsernissa ei ole tapahtunut olennaisia muutoksia vuoden 2017 aikana.

1.6.3. Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut

Konsernitase		
ORIPÄÄ	31.12.2017	
VASTAAVAA	KUNTA	KONSERNI
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	0,00	78,38
Muut pitkävaikutteiset menot	0,00	719,67
Ennakkomaksut	0,00	1 398,24
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	715 874,20	763 336,52
Rakennukset	5 294 331,11	6 823 135,67
Kiinteät rakenteet ja laitteet	1 705 633,13	1 718 399,30
Koneet ja kalusto	46 682,19	268 113,17
Muut aineelliset hyödykkeet		708,34
Ennakkomaksut ja kesk.er. hank.	50 869,38	136 152,06
Sijoitukset		
Osuudet kuntayht.	715 567,31	0,00
Osakkeet ja osuudet	387 843,75	397 545,98
Muut osakkeet ja osuudet	0,00	0,00
Lainasaamiset kuntayhtymiltä	0,00	0,00
Lainasaamiset muilta	0,00	712,88
Muut sijoitukset	0,00	4 770,63
TOIMEKSANTOJEN VARAT		
Valtion toimeksiannot	0,00	10 649,66
Muut toimeksiantojen varat	18 417,51	35 919,41
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus		
Aineet ja tarvikkeet	8 451,82	61 970,35
Saamiset		
Muut pitkäaikaiset saamiset	0,00	53 115,26
Myyntisaamiset	294 230,67	412 051,66
Lainasaamiset	0,00	0,00
Muut saamiset	100 743,04	156 714,07
Siirtosaamiset	289,30	33 381,17
Rahoitusarvopaperit		67 330,88
Rahat ja pankkisaamiset	8 941,33	164 553,91
VASTAAVAA YHTEENSÄ	9 347 874,74	11 110 757,22
Konsernitase		
ORIPÄÄ		
VASTATTAVAA	KUNTA	KONSERNI
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	3 520 459,46	3 520 474,95
Muu oma pääoma	0,00	899,94
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	1 127 482,83	1 595 928,87
Tilikauden yli-/alijäämä	-432 602,34	-404 174,90
ARVOSTUSERÄT	0,00	0,00
VARAUKSET		
Kertynyt poistoero	181 642,85	0,00
Vapaaehtoiset varaukset		
Investointivaraukset	0,00	0,00
Pakolliset varaukset		116 724,81
TOIMEKSANTOJEN PÄÄOMAT		
Valtion toimeksiannot	0,00	10 649,66
Lahjoitusrahastojen pääomat	18 417,51	30 155,69
Muut toimeksiantojen pääomat	1 705,83	14 997,18
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	2 077 238,00	2 665 355,01
Lainat julkisyhteisöiltä	0,00	0,00
Lainat muilta luotonantajilta	16 604,38	16 897,61
Muut pitkäaikaiset	229 063,47	231 973,19
Lyhytaikainen		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	1 630 111,83	1 752 839,01
Lainat julkisyhteisöiltä	0,00	0,00
Saadut ennakot	5 640,00	16 036,82
Ostovelat	591 020,88	752 984,98
Muut lyhytaikaiset	59 027,61	674 356,62
Siirtovelat	322 062,43	114 657,75
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	9 347 874,74	11 110 757,22

1.7. Tilikauden tuloksen käsittely

1.7.1. Tilikauden tuloksen käsittely

Kunnanhallitus esittää tilikauden -447 739,26 euron tuloksen käsittelystä seuraavaa:

Tilikauden tulos	-447 739,26 €
Poistoeron vähennys-	15 136,92 €
Tilikauden alijäämä	-432 602,34 €

Tuloutetaan tehtyjä poistoeroja suunnitelman mukaan 15.136,92 euroa. Tilikauden alijäämä 432 602,34 euroa siirretään edellisten tilikausien ylijäämiin.

Oripään kunnan taseessa on tilikauden tuloksen kirjaamisen jälkeen yhteensä 694 880,49 euroa kertynyttä ylijäämää.

2. Talousarvion toteutuminen

2.1. Tavoitteiden, määrärahojen ja tuloarvioiden toteutuminen

2.1.1. Käyttötalouden toteutuminen

2.1.1.1. Keskushallinto

Tehtäväalue: Keskusvaalilautakunta

Vastuuhenkilöt: kunnanjohtaja

Palvelu-ajatus: Järjestää kunnan alueella kulloinkin toteutettavaksi määrätyt kunnalliset ja valtiolliset vaalit.

Vuonna 2017 järjestettiin kuntavaalit.

Talous (sitova):

Keskusvaalilautakunta						
	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 2017	Poikkeama	Toteutuma 2016
Toimintatulot			0,00		0,00	0,00
Toimintamenot	-6 420,00		-6 420,00	-7 489,17	1 069,17	0,00
Toimintakate	-6 420,00	0,00	-6 420,00	-7 489,17	1 069,17	0,00
joista sisäisiä						
Toimintatulot			0,00		0,00	0,00
Toimintamenot			0,00	-72,50	72,50	0,00

Tehtäväalue: Tarkastuslautakunta

Vastuuhenkilöt: Tarkastuslautakunnan puheenjohtaja

Palvelu-ajatus:

Kunnan hallinnon ja taloudenhoidon laillisuuden ja tuloksellisuuden varmistaminen. Kunnanvaltuuston asettamien tavoitteiden toteutumisen valvonta.

Talous (sitova):

Tarkastuslautakunta						
	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 2017	Poikkeama	Toteutuma 2016
Toimintatulot			0,00		0,00	0,00
Toimintamenot	-7 420,00		-7 420,00	-8 671,91	1 251,91	-5 850,10
Toimintakate	-7 420,00	0,00	-7 420,00	-8 671,91	1 251,91	-5 850,10
joista sisäisiä						
Toimintatulot			0,00		0,00	0,00
Toimintamenot			0,00		0,00	0,00

Kunnanhallitus						
	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 2017	Poikkeama	Toteutuma 2016
Toimintatulot	164 320,00	0,00	164 320,00	165 335,24	-1 015,24	163 292,50
Toimintamenot	-453 100,00	0,00	-453 100,00	-485 705,30	32 605,30	-454 559,87
Toimintakate	-288 780,00	0,00	-288 780,00	-320 370,06	31 590,06	-291 267,37
joista sisäisiä						
Toimintatulot	109 410,00	0,00	109 410,00	131 570,00	-22 160,00	128 256,86
Toimintamenot	-19 370,00	0,00	-19 370,00	-18 297,57	-1 072,43	-16 161,40

Tehtäväalue: Yleishallinto
Vastuhenkilöt: Kunnanjohtaja

Strategiset tavoitteet Kunnallinen päätöksenteko perustuu tulevaisuuden ennakkointiin ja suunnitelmallisuuteen. Kunnan toiminnan kannalta keskeistä on talouden pysyminen tasapainossa. Kunnallinen palvelutuotanto on tehokasta ja kustannuskehitys vakaata ja suhteutettu kunnan maksukykyyn. Kunnan tuloksellinen palvelutuotanto perustuu oikein mitoitettuun henkilöstön osaamiseen ja motivaatioon.

Strategian toteuttaminen

Talousarvion ja -suunnitelman valmisteluprosessi sekä arvioinnin kehittäminen jatkuvaksi ympärivuotiseksi toiminnaksi kaikilla kunnan tulosyksikötasoilla.

Tulevaisuuteen ulottuvat toimeenpanosuunnitelmat, joissa pystytään arvioimaan kunnan tila ja palvelujen tarve pitkälti tulevaisuuteen. Työyhteisöjen kehittäminen niin, että kunnassa on motivoitunut, osaava ja työkykyinen henkilöstö.

Talousarvion tavoitteet v. 2017:

TAVOITE	MITTARI	toteutuminen
Kunnan positiivisen näkyvyyden lisääminen ja viestintävastuun sisäistäminen koko organisaatiossa	Positiivisten uutisten lisääminen ja ajantasainen verkkoviestintä	Kunta ollut hyvin esillä julkisuudessa.
Itsenäinen kunta toimii yhteistyössä naapurikuntien ja maakunnan muiden kuntien kanssa	Osallistuminen	Osallistuminen on ollut aktiivista.
Kilpailukykyinen kunnallisvero	Veroprosentti	Veroprosentti on alempi naapurikuntiin verrattuna
Tonttien markkinointi	Tonttimarkkinointimateriaali ajan tasalla	Tonttimarkkinointia on kehitetty
Kunnan edunvalvonnan kehittäminen	Osallistuminen edunvalvontaan	On osallistuttu aktiivisesti

Talous (sitova):

Yleishallinto	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 2017	Poikkeama	Toteutuma 2016
Toimintatulot	164 320,00		164 320,00	165 155,24	-835,24	163 067,00
Toimintamenot	-408 600,00		-408 600,00	-441 069,28	32 469,28	-404 678,26
Toimintakate	-244 280,00	0,00	-244 280,00	-275 914,04	31 634,04	-241 611,26
joista sisäisiä						
Toimintatulot	109 410,00		109 410,00	131 570,00	-22 160,00	128 256,86
Toimintamenot	-19 370,00		-19 370,00	-18 297,57	-1 072,43	-16 161,40

Tehtäväalue: Elinkeinotoimi

Tilivelvollinen: Kunnanjohtaja

Strategiset tavoitteet Kunta tunnetaan vahvasta yritys-elämästä. Kunta tarjoaa yritysten sijoittumiselle varteenotettavan ja seudullisesti kilpailukykyisen vaihtoehdon.

Kuntaa markkinoidaan aktiivisesti maaseutumaisen asuin-, yritys- ja matkailukuntana.

Elinkeinotoimen painopistealueina on yritysten toiminta-edellytysten parantaminen, sidosryhmien yhteistyön tiivistäminen, yritysneuvonta sekä kuntalaisten ja Oripäässä toimivien yritysten aktivointi EU:n rahoitusinstrumenttien käyttöön.

Strategian toteuttaminen

Kunnan ja yritysten välisen yhteistyön voimistaminen ja yrittäjäystävällisen ilmapiirin luominen sekä myönteisen kuntakuvan ylläpitäminen. Kuntakuvan muodostumisessa luottamushenkilöillä ja henkilöstöllä on yhtä keskeinen rooli.

TAVOITE	MITTARI	TOTEUTUMINEN
Kunta on houkutteleva yritysten sijoittumispaikka. Yksityistä palvelutuotantoa pyritään lisäämään	Uusien yritysten määrä	Yrityksen lukumäärä on lisääntynyt
Kunta toimii yhteistyössä paikallisten yritysten kanssa	Yhteydenotot yrityksiin	Toteutunut

Talous (sitova):

Maaseutuelinkeinot						
	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 2017	Poikkeama	Toteutuma 2016
Toimintatulot			0,00		0,00	0,00
Toimintamenot	-21 000,00		-21 000,00	-21 301,86	301,86	-21 666,00
Toimintakate	-21 000,00	0,00	-21 000,00	-21 301,86	301,86	-21 666,00
joista sisäisiä			0,00			
Toimintatulot			0,00			
Toimintamenot						

Elinkeinotoimi						
	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 2017	Poikkeama	Toteutuma 2016
Toimintatulot			0,00	180,00	-180,00	225,50
Toimintamenot	-23 500,00		-23 500,00	-23 334,16	-165,84	-28 215,61
Toimintakate	-23 500,00	0,00	-23 500,00	-23 154,16	-345,84	-27 990,11
joista sisäisiä						
Toimintatulot			0,00		0,00	0,00
Toimintamenot			0,00		0,00	0,00

2.1.1.2. Sosiaalilautakunta

Sosiaalilautakunta						
	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 2017	Poikkeama	Toteutuma 2016
Toimintatulot	424 400,00	0,00	424 400,00	451 118,84	-26 718,84	504 669,47
Toimintamenot	-5 229 570,00	-319 000,00	-5 548 570,00	-5 712 482,20	163 912,20	-5 217 220,05
Toimintakate	-4 805 170,00	-319 000,00	-5 124 170,00	-5 261 363,36	137 193,36	-4 712 550,58
joista sisäisiä						
Toimintatulot	3 500,00	0,00	3 500,00	5 634,50	-2 134,50	3 477,00
Toimintamenot	-120 710,00	0,00	-120 710,00	-119 078,42	-1 631,58	-118 570,04

Tehtäväalue: Terveysthuolto

Vastuhenkilö: Sosiaalijohtaja

Terveysthuollon palvelujen tavoitteena on oripääläisten paras mahdollinen terveys. Hyvin toimiva perusterveydenhuolto on kunnan terveydenhuoltojärjestelmän perusta.

Talousarvion sitovat tavoitteet v. 2017:

Tavoite	Mittari	Mittarin tavoitetaso	Toteutuma 31.12.
Hyvän palvelutason säilyttäminen kunnan palveluissa			
Oripään terveysaseman palvelut säilyvät	Terveysasemalta saatavat palvelut ja terveysaseman henkilökuntamitoitus	Terveysaseman palvelut ja henkilökuntamitoitus säilyvät vähintään ennallaan	Palvelut ja henkilökuntamitoitus ovat säilyneet ennallaan vuoteen 2016 verrattuna

Terveydenhuollon tunnusluvut

	TP2015	TP2016	TP 2017
LOIMAAN KAUPUNKI			
Käynnit / alueellinen avohoito	5 707 sis. Oripään ta	4684 sis. Oripään ta	4320 sis. Oripään ta
käynnit / Oripään terveysasema	3301	2452	2611
käynnit / päihde ja mielenterveys	224	168	240
käynnit / perheneuvola	112	47	185
käynnit / hammashoito	1 870	1593	1746
vuodeosasto / hoitopv	538	1053	1068
TYKS ja alueellinen erikoissairaanhoito			
käyntikerrat (avohoito)	2 173	2 193	2429
hoitopäivät	1 058	778	802
Ensihoidon ja päivystyksen liikelaitos			
käyntikerrat	664	623	527
TURUNMAAN SAIRAALA			
käyntikerrat (avohoito)	3	2	7
PSYKIATRIAN TULOSALUE			
käyntikerrat (avohoito)	529	386	552
hoitopäivät / hoitojaksot	26(2 ^{*hj})	157 (7 ^{*hj})	147 (11 ^{*hj})

*hj hoitojaksot

Talous (sitova):

Terveydenhuolto						
	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 2017	Poikkeama	Toteutuma 2016
Toimintatulot	30 000,00		30 000,00	47 739,25	-17 739,25	38 679,02
Toimintamenot	-2 957 770,00		-2 957 770,00	-3 082 421,18	124 651,18	-2 881 743,22
Toimintakate	-2 927 770,00	0,00	-2 927 770,00	-3 034 681,93	106 911,93	-2 843 064,20
joista sisäisiä						
Toimintatulot			0,00		0,00	0,00
Toimintamenot			0,00	-992,09	992,09	-589,18

Perusterveydenhuollossa käyntimäärät ovat nousseet sekä Oripään terveysasemalla että muissa toimipisteissä edellisestä vuodesta. Oripään terveysaseman käyntimäärät ovat nousseet vaikka lääkäri on ollut vain osan vuotta Oripäässä ja kuntalaiset ovat joutuneet lähtemään muihin toimipisteisiin. Perusterveydenhoidossa myös kustannukset nousivat edellisestä vuodesta. Erikoissairaanhoidon osalta sekä avohoidon käyntikerrat että hoitopäivien määrä nousivat selkeästi edellisestä vuodesta. Erikoissairaanhoidon kustannukset nousivat edellisestä vuodesta.

Tehtäväalue:**Sosiaalipalvelut****Vastuhenkilö:****Sosiaalijohtaja****Palveluajatus:**

Sosiaalipalvelujen toiminta-ajatuksena on järjestää kuntalaisille tarpeelliset sosiaalihuollon palvelut taloudellisesti ja tehokkaasti mukautuen muuttuviin olosuhteisiin. Toiminnan perustana on lakisääteisten palveluiden toteuttaminen, mutta entistä enemmän tarvitaan sosiaalityötä, joka tapahtuu lähityöskentelynä joko tukikäyntien tai perhetapaamisten muodossa.

Painopistealueena vuonna 2017 olivat edelleen lasten ja nuorten hyvinvoinnin edistäminen. Tavoitteena oli lisätä panostusta avopalveluihin ja puuttua sosiaalisiin ongelmiin ennen niiden kärjistymistä. Vuonna 2017 jouduttiin kuitenkin hankkimaan kalliita korjaavia palveluita lastensuojelussa. Vammaispalveluissa on jouduttu käyttämään ostopalveluita yksityisiltä palvelun tarjoajilta, naapurikunnilta ja kuntayhtymiltä. Vuoden aikana yksi lapsi on ollut sosiaalilautakunnan huostassa, 3 lasta kiireellisesti sijoitettuna ja 2 perhettä on ollut laitospalveluissa perhekuntoutuksessa.

Pitkäaikaistyöttömien kunnan asukkaiden työllistymisen tukemisen tuloksellisuus edellyttää tiivistä työskentelyä TE-toimiston ja työllistymistä tukevien seutukunnallisten hankkeiden hanketyöntekijöiden kanssa. Pitkäaikaistyöttömiä on kannustettu kuntouttavaan työtoimintaan ja suuri osa yli 300 päivää työttömänä olleista on saatu vuoden aikana työllistämistoimenpiteiden piiriin.

Vuoden 2017 aikana hallinto-oikeuteen on mennyt 3 lapsen osalta kiireellisen sijoituksen päätökset, jotka todettiin hallinto-oikeudessa olleen perusteltuja ratkaisuja. 2 lapsen osalta saatiin Aluehallintovirastolta selvityspyyntö erityishuolto-ohjelmia koskevassa asiassa.

Strategiasta johdetut kokonaistavoitteet vuonna 2017:

Tavoite	Mittari	Mittarin tavoitetaso	Toteutuma 31.12.
Sosiaalipalvelut kyetään järjestämään säädetyssä ajassa ja ne kohdentuvat tarkoituksenmukaisesti	Palvelutarpeen selvittäminen lakien määräämissä ajoissa	Palvelutarve selvitetään lakien määräämien aikarajojen puitteissa	Jokaisen asiakkaan palvelutarve selvitettiin lakien määräämien aikarajojen puitteissa
Henkilöstön osaamisen kehittäminen.	Henkilöstön täydennyskoulutuspäivien seuraaminen	Henkilöstölle tarjotaan täydennyskoulutusta veloitteen mukaisesti	Vakituisella henkilöstöllä on ollut mahdollisuus osallistua vähintään 3 päivää/vuosi täydennyskoulutukseen
Työhyvinvointi ja työssä jaksamisen varmistaminen	Poissaolojen seuranta	Työstä poissaolot eivät kasva vuoteen 2016 verrattuna	Työstä poissaolojen määrä ei ole kasvanut vuoteen 2016 verrattuna

Sosiaalipalvelut kyettiin järjestämään laissa säädetyssä määrääjän kuluessa. Palvelutarpeen arvioiden yhteydessä tehtiin kymmeniä kotikäyntejä ja osallistuttiin useaan laajaan verkostopalaveriin.

Talous (sitova):

Sosiaalipalvelut	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 2017	Poikkeama	Toteutuma 2016
Toimintatulot	23 000,00		23 000,00	7 591,95	15 408,05	70 156,74
Toimintamenot	-855 810,00	-209 000,00	-1 064 810,00	-1 086 476,86	21 666,86	-860 588,62
Toimintakate	-832 810,00	-209 000,00	-1 041 810,00	-1 078 884,91	37 074,91	-790 431,88
joista sisäisiä						
Toimintatulot			0,00		0,00	0,00
Toimintamenot	-10 850,00		-10 850,00	-10 136,53	-713,47	-15 205,12

Sosiaalitoimiston sosiaalityöpalvelujen tavoitteet vuonna 2017:

Tavoite	Mittari	Mittarin tavoitetaso	Toteutuma 31.12.
Suunnitelmallisuuden lisääminen sosiaalityössä	Laaditut asiakassuunnitelmat	Kaikille sosiaalityön asiakkaille laaditaan asiakassuunnitelmat	Kaikille sosiaalityön asiakkaille laadittiin asiakassuunnitelmat

Talous, suoritteet ja tunnusluvut vuonna 2017:

Tunnusluvut	TP2015	TP2016	TP 2017
Toimeentulotuki			
Kotitalouksia	61	53	34*
perustoimeentulotuki	53	47	
täydentävä toimeentulotuki	18	9	20
ehkäisevä toimeentulotuki	7	11	17
Asiakkaita			
Nettomenot (avustukset)			
(€) kotitaloutta kohden	1556	1196	409,30*
(€) asukasta kohden *	69	47	10,07*
Kuntouttavan työtoiminnan asiakkaat	17	21	21
Muissa työllistämistoimenpiteissä	1	0	3
Työmarkkinatukimaksut (pitkäaikais-työttömien "sakkomaksut") 31.12.	2	4	6
Asukasluku	1376	1361	1382

*perustoimeentulotuki siirtyi Kelaan 1.1.2017

PERUSTIETOJA / TUNNUSLUKUJA

Sosiaalityöpalvelut	TP 2016	TP 2017
Toiminnan laajuus		
Omaishoidontuki, hoidettavat (kpl)	16	18
Omaishoitajat (kpl)	16	18
Kehitysvammaisten asumispäivät	950	730
Päivä- ja työtoimintapäivät	750	226
Vammaispalvelun asiakkaat	23	18
Asunnon muutostyöt	2	1
Lastenvalvojan tehtävät	30	40
Päihdehuollon laituskuntoutus/hp	25	0
Toiminnan taloudellisuus		
(€) omaishoidontuki / hoidettava / vuosi (avustukset)	5200	4337
Voimavarat / henkilöstö		
sosiaalijohtaja	0,6	0,8*
toimistos sihteeri	0,6	0,6
sosiaalityöntekijä	0,4	
sosiaaliohjaaja	1	0,8
päivätoiminta-avustaja	1	
lapsipeheiden kotip. työntekijä		0,6

*(1.7.2018 alkaen 1 kokopäiväinen)

Vastuualue: Vanhustyö
Vastuuhenkilö: Palvelutalon vastaava sairaanhoitaja, kotihoidon vastaava sairaanhoitaja

Vanhuspoliittisista tavoitteista tärkein on auttaa asiakkaan asumista mahdollisimman pitkään omassa kodissa tutussa elinympäristössä. Vanhustenhuollon toiminta-ajatuksena on järjestää kotihoitoa tukevia palveluja ja ympärivuorokautista hoitoa, hoivaa ja kuntoutusta.

Strategiset tavoitteet vuonna 2017:

Tavoite	Mittari	Mittarin tavoitetaso	Toteutuma 31.12.
Toimintakykyä ylläpitävä ja kuntouttava työote kaikissa vanhuspalveluissa, asiakaslähtöinen toiminta.	Palvelusuunnitelmaan kirjataan kuntoutusosio. Kuntouttavaa työtä edistetään: lisäämällä vanhustyön henkilöstön koulutusta, tiedottamista tehostamalla ja toimintaa arvioimalla.	Palvelusuunnitelmat ajan tasalla.	Kuntouttava työote käytössä vanhustyössä.
Kotihoito painopistealueena: laadukkaiden palveluiden tuottaminen kuntalaisille tasa-arvoisesti.	Oikeus päästä palvelun tarpeen arviointiin kolmen vuorokauden kuluessa palvelun tarvetta koskevasta yhteydenotosta. Palvelusuunnitelma laaditaan viimeistään 2 viikon kuluessa säännöllisen hoidon alettua. Kotihoidon ennaltaehkäisevät kotikäynnit jatkuvat. Kotihoitopainotteisuus edellyttää toimivaa ilta- ja viikonlopputyön olemassaoloa.	Kotihoidon käyntien seuraaminen. Palvelusuunnitelmat ajan tasalla kaikilla. EHKO-käynti kaikille 1930 ja 1935-syntyneille palveluiden piiriin kuulumattomille.	Kotihoidon tarpeen arviointi tapahtunut nopeasti, yleensä jo seuraavana päivänä yhteydenotosta. Palvelusuunnitelma on laadittu palvelun aloittamista seuraavana viikkona. EHKO-käyntejä tehtiin 80-vuotiaille 12 kpl. Kotihoidon työaika on arkisin 7.30–20.30 ja viikonloppuisin 7–20.30.
Osaava ja riittävä henkilöstö.	Koko koulutetulla henkilökunnalla (kotihoito ja palvelutalo) on voimassa olevat lääkeluvat.	LoVe-koulutus ja tentti suoritettu.	Koulutettu henkilökunta on suorittanut LoVe-tentin ja saanut lääkkeenjako- luvat.

Palvelutalon paikkaluku on vuonna 2017 ollut 13, muistiyksikössä on 5 paikkaa. Paikat ovat olleet aina täynnä. Yksityisiltä asumispalveluyksiköiltä on ostettu paikkoja, keskimäärin 3 paikkaa koko vuoden ja lisäksi intervallijaksoja. Siellä olevat asiakkaat jonottavat Oripään palvelutaloon.

Vanhustyön palveluiden tunnusluvut

	TP2015	TP2016	TP2017
PALVELUKESKUS			
Toiminnan laajuus			
75-vuotta täyttäneet 31.12.	170	177	166
Kotipalvelu (tunnit/v)	6 808*	1 882	1400
Kotipalvelu (käynnit/v)	20 784*	5 626	4686
Kotisairaanhoido (tunnit/v)		5 007	4950
Kotisairaanhoido (käynnit/v)		15 453	18231
PALVELUTALO			
(asumis- ja hoitopäivät vuodessa)			
Palvelutalo (asumispäivät)	6 369	6 241	6 458
KEITTIÖ			
Suoritteet	47 700	49 947	49 304
75-vuotta täyttäneistä 31.12. ympäri vuorokautisessa hoidossa (%)	8,1**	9**	14
Toiminnan taloudellisuus			
Kotihoito, kotisairaanhoido			
Bruttomenot (€)/kotih.+kotish. tunnit	42,32	55,37	78,30
Palvelutalo			
Bruttomenot (€)/asumis- ja hoitopvt	111,56	116,64	120,79
Nettomenot (€) /asumis- ja hoitopvt	82,01	89,47	95,18

* kotipalvelu+kotisairaanhoido yhteensä

** palvelutalon asukkaat

Talous (sitova):

Vanhustyön palvelut						
	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 2017	Poikkeama	Toteutuma 2016
Toimintatulot	371 400,00		371 400,00	395 787,64	-24 387,64	395 833,71
Toimintamenot	-1 415 990,00	-110 000,00	-1 525 990,00	-1 543 584,16	17 594,16	-1 474 888,21
Toimintakate	-1 044 590,00	-110 000,00	-1 154 590,00	-1 147 796,52	-6 793,48	-1 079 054,50
joista sisäisiä						
Toimintatulot	3 500,00		3 500,00	5 634,50	-2 134,50	3 477,00
Toimintamenot	-109 860,00		-109 860,00	-107 949,80	-1 910,20	-102 775,74

Sosiaalilautakunnan alainen henkilöstö 31.12.2017**SOSIAALITOIMISTO**

Sosiaalijohtaja	1
Toimistos sihteeri	0,6
Sosiaaliohjaaja	0,8
Lapsiperheiden kotipalvelutyöntekijä	0,6
yhteensä	3

VANHUSTEN HOITO*Kotihoito*

Vastaava sairaanhoitaja	1
Sairaanhoitaja	1
Päiväkeskus / hoitaja	0,25
Hoitaja	4,75

Palvelutalo

Vastaava sairaanhoitaja	1
Sairaanhoitaja	1
Hoitaja	10
Hoitoapulainen	1
Pesulatyöntekijä (määräaikainen)	0,8

Ruokapalveluesimies	1
Ruokapalvelutyöntekijä	2

2.1.1.3. Sivistyslautakunta

Sivistyslautakunta						
	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 2017	Poikkeama	Toteutuma 2016
Toimintatulot	183 410,00	0,00	183 410,00	181 143,16	2 266,84	194 676,60
Toimintamenot	-2 782 960,00	0,00	-2 782 960,00	-2 571 180,49	-211 779,51	-2 546 750,39
Toimintakate	-2 599 550,00	0,00	-2 599 550,00	-2 390 037,33	-209 512,67	-2 352 073,79
joista sisäisiä						
Toimintatulot	27 000,00	0,00	27 000,00	24 711,00	2 289,00	27 999,00
Toimintamenot	-300 640,00	0,00	-300 640,00	-272 387,32	-28 252,68	-267 171,28

Tehtäväalue:
Vastuhenkilö:

Varhaiskasvatus
Varhaiskasvatuksen vastuhenkilö

Oripään kunnassa varhaiskasvatusta perhepäivähoidossa toteutti vuoden 2017 aikana 2-3 kotona työskentelevää perhepäivähoitajaa. Päiväkoti Kultasiipi toimi perhepäivähoidon varahoitona ja siellä järjestettiin vuoro hoitoa aamulla. Ilta- ja viikonloppuhoito järjestettiin syksystä 2016 keväälle 2017 asti ryhmäperhepäivähoidossa. Maaliskuusta 2017 alkaen vuoro hoito järjestettiin päiväkotia Kultasiivessä. Esiopetusyksikössä järjestettiin aamu- ja iltapäivähoitoa. Esiopetuksessa toiminta perustui lautakunnan hyväksymään esiopetussuunnitelmaan ja varhaiskasvatuksessa toiminta perustui lautakunnan hyväksymään varhaiskasvatussuunnitelmaan. Varhaiskasvatuksen erityisopettajana toimi Elina Kutila.

Strategisten tavoitteiden toteutuminen

Toimintavuoden 2017 toiminta-ajatuksena oli varhaiskasvatuksen kaikissa yksiköissä hyvä hoito, hyvät tavat sekä toiminnallinen varhaiskasvatus. Toiminta oli monipuolista ja oppimisympäristöön kuuluivat päiväkotien sisä- ja piha-alueiden lisäksi Oripään monipuoliset ympäristöt kuten koulun piha, metsä, halli, Kangastuvan ympäristö, Syrjämän taiteilijakoti, keskustan leikkikenttä. Henkilökunta koulutettiin työhyvinvoinnin parantamiseksi, osallistui Educa-messuille sekä Keijo Tahkokallion luennolle. Lisäksi osa henkilökunnasta osallistui omavalintaisiin työhön liittyviin koulutuksiin.

Sähköinen työaikajärjestelmä Titania on käytössä kaikissa toimintayksiköissä. Koko henkilökunnan yhteiset suunnittelu-palaverit sisälsivät työhyvinvointia, yhteisten tapahtumien suunnittelua sekä erilaisia kasvatustapahtumia. Koko varhaiskasvatuksen ja esikoulun yhteisiä tapahtumia oli vuonna 2017 ulkoilutapahtuma, laskiaistapahtuma, kevätpäivä, pääsiäisvaellus, olympialaiset, Nallen Retkisalkku esitys, vierailu Syrjämän taiteilijakodissa, yhteinen lauluhetki Palvelutalolla, yhteinen Suomi

100-juhla, kirkkoon tutustuminen ja jouluhartaus. Osaan tapahtumista osallistui myös perheet ja lapset, jotka eivät ole varhaiskasvatuspalveluiden piirissä. Syksyllä 2017 saatiin päätökseen Minä oripääläinen hanke.

Strategian toteuttaminen

Hyvässä päivähoitossa toiminnan laatu korostuu. Toiminnan monipuolisuus ja laatu varmistetaan ajankohtaisella ja riittävällä suunnittelulla, talojen palaverilla, henkilöstön koulutuksella sekä riittäväillä henkilöstöresursseilla. Varhaiskasvatuksessa huomioidaan lasten ikätaso ja yksilöllinen kehitys ja mahdollinen tuen tarve.

Tehostetun ja erityisen tuen tarvitsijoiden ryhmän vaatimat resurssit otettiin huomioon pedagogisin (pienryhmätoiminta, päiväjärjestyksen muutokset, veo:n konsultointi) sekä rakenteellisin (henkilöstö mitoitus) että hyvinvointia tukevien muiden järjestelyiden avulla.

Strategiasta johdetut tehtäväaluekohtaiset tavoitteet

TAVOITE	MITTARI	MITTARIN TAVOITETASO	TOTEUMA 31.12.
Työhyvinvointi: Koulutuksella ja erityisopettajan palveluilla sekä konsultoinnilla tarjotaan riittävät tiedolliset ja taidolliset välineet työhön	Kehityskeskustelut vähintään kerran lukukaudessa	Työntekijöiden poissaolot vähenevät ja työn hallittavuuden tunne lisääntyy.	Koulutuksia järjestettiin kaikille omalla paikkakunnalla sekä lisäksi henkilöstön oman kiinnostuksen mukaan he itse hakeutuivat työhön liittyviin koulutuksiin. Educa-messuilla käytiin kaikki yhdessä.
Toiminnan laatu: Kaikissa yksiköissä noudatetaan toimintasuunnitelmaa ja henkilöstöllä on omat vastualueet sekä suunnittelupalaverit	Yksikköön suuntautuva palaute asiakkailta	Asiakkaat ovat tyytyväisiä palveluun.	Perheille järjestettiin kysely keväällä 2017 koskien toimintakautta 2016-2017. Kyselyyn vastasi 24% perheistä. Suurin osa vastanneista oli tyytyväisiä palveluun.

Tunnusluvut

	TP2015	TA2016	TP2016	TA2017	TP2017
<u>Perhepäivä- ja päiväkotihoito:</u> 0-6 v yhteensä Oripäässä 31.12./	108	110	101	104	92
Osuus % ikäluokasta (0-6 v) päivähoidossa	64 %	73 %	62 %	73 %	58 %
Hoitolapsia 31.12	69	80	63	75	54
Hoidossa vuoden aikana	109	80	86	70	85
Hoitopäivät / PPH	3129	5460	2501	2520	1309
Hoitopäivät / RPPK	528		439	1680	336
Hoitopäivät / PK (Kultasiipi+NK 5v.)	4965	5430	5651	4620	5121
Hoitopäivät / ESI-OPV (+ kesäaika)	2066	2310	1986	2310	1860
Bruttomenot / hp / PPH (€)	72,95	52	70,75	51,65	87,98 (65,06)**
Bruttomenot / hp / RPPK (€)	73,81		73,72	-	98,97
Bruttomenot / hp / PK (€)	45,35	44	44,02	57,59	52,25*
<u>Esiopetus:</u> Esikoululaisia	20	Kevät 14 Syksy 22	Kevät 14 Syksy 22	Kevät 22 Syksy 10	Kevät 22 Syksy 13

*Yhteensä Kultasiipi+Nallenkolo 5v.+Nallenkolo esikoulun hoitoryhmä

** Vuoden 2017 tilinpäätöksessä on huomioitu vuonna 2015 kirjatut perhepäivähoidon liikaa maksetut palkat saamisiin, jotka on nyt 2017 kirjattu menoksi kunnanhallituksen päätöksellä palkkojen perimättä jättämiseksi. Summa 87,98 euroa sisältää tämän menon, summa 65,06 euroa ei sisällä tätä menoa, vaan on vuoden 2017 toiminnan todelliset kulut

HENKILÖSTÖRESURSSIT:	TP 2016	TA 2017	TP 2017
<i>Hallinto:</i> Varhaiskasvatuksen vastuhenkilö	0,5	0,5	0,5
<i>Perhepäivähoito:</i> Perhepäivähoitaja	3 [^]	3	2,5
<i>Päiväkoti Kultasiipi:</i> Lastentarhanopettaja Lastenhoitaja Ryhmäavustaja/vastaava rpph	1 2 1	1 2 1	1 2,5 1
<i>Vuororyhmäperhepäiväkoti</i> Rpph-hoitaja Resurssihoitaja	2 0,66	2 1	1 0,34
<i>Esiopetusryhmä ja esiopetusikäisten osapäivähoitoryhmä (ap/ip hoito):</i> Lastentarhanopettaja Esikoulun lastenhoitaja/ ai-ip hoitaja Ryhmäavustaja Resurssihoitaja	1,5 2 1 ^{^^} 0,34	1,5 2 1	1,3 2,5 0,5

[^] 2 perhepäivähoitajaa toimii vuorohoitajana

^{^^}henkilökohtainen avustaja

1 Esiopetuksen kielellispainotteisen pienryhmän ryhmäavustaja on määräaikainen 15.8.2016–31.5.2017

Vuororyhmäperhepäiväkodin resurssihoitaja on määräaikainen 1.9.2016–30.6.2017

Talous (sitova):

Varhaiskasvatuspalvelut						
	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma 2017	Poikkeama	Toteuma 2016
Toimintatulot	102 520,00		102 520,00	88 223,92	14 296,08	118 596,89
Toimintamenot	-845 930,00		-845 930,00	-727 665,58	-118 264,42	-778 511,65
Toimintakate	-743 410,00	0,00	-743 410,00	-639 441,66	-103 968,34	-659 914,76
joista sisäisiä						
Toimintatulot			0,00		0,00	0,00
Toimintamenot	-111 090,00		-111 090,00	-103 597,63	-7 492,37	-107 668,29

Tehtäväalue:
Vastuuhenkilö:

Perusopetus
Sivistysjohtaja

Palveluajatus

Tarjotaan laadukasta perusopetusta asianmukaisissa tiloissa pätevällä ja motivoituneella henkilökunnalla.

Strategiset tavoitteet

Laadukas peruskoulutus on kunnan vetovoimalle merkittävä tekijä. Peruskoulutusta annetaan ajanmukaisissa tiloissa modernein välinein. Koulun opetus noudattaa lautakunnan hyväksymää opetussuunnitelmaa. Luodaan edellytykset siihen, että opetussuunnitelma toteutuu.

Strategian toteuttaminen

Oripään kunnassa on yksi luokka-asteet 1-6 käsittävä perusopetusta antava koulu.

Yläkoululaiset opiskelevat Alastaron yläasteella. Oripään koulua käyvät oppilaat opetetaan mm. lukemaan, kirjoittamaan ja laskemaan opetussuunnitelman tavoitteiden mukaisesti.

Oppilaille opetetaan yhteiselämän pelisäännöt kasvattaen heitä yhteiskunnan vastuullisiksi jäseniksi.

Talousarvion sitovat, toiminnalliset tavoitteet

TAVOITE	MITTARI	MITTARIN TAVOITETASO	TOTEUTUMA 31.12.
Koululaiset oppivat opetussuunnitelman tavoitteiden mukaisesti.	Oppilasarviointi kokein sekä väli- ja lukuvuositoloituksin	Oppilaat suorittavat oppivelvollisuutensa 9 vuodessa	V. 2001 syntyneistä 85 % saavutti tavoitetason.
Opettajisto uudistaa työtään uuden opetussuunnitelman hengessä.	Laaja-alaisen osaamisen lisääminen	Opetuksessa ja opiskelussa huomioidaan entistä enemmän ilmiöopiskelu, toiminnallisuus ja monialaisuus.	Esim. Suomi 100-vuotta huomioitiin vuoden aikana monin tavoin.
Varhaiskasvatuksen siirto sivistystoimeen saa aikaan positiivisia vaikutuksia.	Yhteistyö syvenee, käytänteet yhtenäistyvät ja tiedonkulku paranee. Palvelutuotanto on laadukasta, tehokasta ja taloudellista.	Henkilökunnan ja kuntalaisten arviointipalaute on voittopuolisesti positiivista.	Koulunkäyntiohjaajat ovat sijaistaneet varhaiskasvatuksessa ja sos.toimessa viikottain.

Toiminnan laajuus

Perusopetuksen oppilasmäärät	TP 2015	TP 2016	TP 2017
Oripään koulu	121	114	111
Alastaron yläaste	58	61	57
Loimaan Tuulensuun koulu (syksystä 2015 lähtien Hirvikosken yhtenäiskoulu)	3	1	1
Yläneen yhtenäiskoulu	0	1	1
yhteensä	182	176	170

Oripään koulun ja Alastaron yläasteen pienryhmissä opiskelee dysfaattisia ja oppimisvaikeuksia omaavia oppilaita. Loimaan kaupungin Hirvikosken yhtenäiskoulussa koulussa opiskelee harjaantumisoppilaita.

Oripään koulu	TP 2015	TP 2016	TP 2017
Tuntikehys/viikko	238,5	195,5	205,5*
Tuntikehys viikossa/oppilas	1,97	1,71	1,82
Kuljetusoppilaita (maksuttomat)	57	58	55
Maksullisessa kuljetuksessa	13	4	6
Erityisessä tuessa	9	10	10
Luokanopettajia	7	6	6
Erityisluokanopettajia	2	1	2
Keittiöhenkilökunta	1,3	1,3	1,3
Siivoushenkilökunta	0,7 (tekninen toimi)	0,7 (tekninen toimi)	0,7 (tekninen toimi)
Koulunkäyntiohjaajat	4	4	5

*Oripään koulun viikottain opetettava tuntimäärä eli tuntikehys sisälsi luokkaopetustunteja 202, tukiopetusta 6 h ja kerhotunteja 6 viikossa. Taulukon summaan sisältyy vielä erityistehtävät, yht. 1,5 h/vko. (Laaja-alaiseen erityisopetukseen on varattu 8 viikkotuntia tuntikehysten puitteissa.)

Aamu- ja iltapäiväkerho

APIP-kerho	TP 2015	TP 2016	TP 2017
toimintapäivät	185	189	183
kerholaisia/aamupäiväkerhopäivä	2,3	1,5	0,9
kerholaisia/iltapäiväkerhopäivä	6,5	6,1	6,4

Oripään koulussa on toiminut syyslukukaudella viisi eri koulun kerhoa yht. 5,5 h/vko.

Talous (sitova):

Perusopetus						
	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 2017	Poikkeama	Toteutuma 2016
Toimintatulot	52 940,00		52 940,00	70 030,53	-17 090,53	47 369,53
Toimintamenot	-1 672 710,00		-1 672 710,00	-1 618 293,55	-54 416,45	-1 551 736,99
Toimintakate	-1 619 770,00	0,00	-1 619 770,00	-1 548 263,02	-71 506,98	-1 504 367,46
joista sisäisiä						
Toimintatulot	27 000,00		27 000,00	24 711,00	2 289,00	27 999,00
Toimintamenot	-120 330,00		-120 330,00	-115213,19	-5 116,81	-110 486,20

Muut opetuspalvelut

Talous (sitova):

Muut opetuspalvelut						
	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 2017	Poikkeama	Toteutuma 2016
Toimintatulot			0,00		0,00	0,00
Toimintamenot	-28 450,00		-28 450,00	-19 565,94	-8 884,06	-12 634,08
Toimintakate	-28 450,00	0,00	-28 450,00	-19 565,94	-8 884,06	-12 634,08
joista sisäisiä						
Toimintatulot			0,00		0,00	0,00
Toimintamenot			0,00		0,00	0,00

Tehtäväalue:
Vastuuhenkilö:

Kirjasto- ja kulttuuritoimi
Kirjastonjohtaja

Strategiset tavoitteet

Kirjasto on kuntalaisten tiedonhankinnan keskus. Kirjasto luo perusedellytyksiä elinikäiselle oppimiselle ja sivistykselle, itsenäiselle päätöksenteolle ja sosiaalisten ryhmien kulttuurikehitykselle. Kirjasto edistää kuntalaisten selviytymistä tietoyhteiskunnassa.

Strategian toteutuminen

Kirjaston tehtävänä on valita ilmestyvästä tiedonvälitysaineistosta se, joka parhaiten vastaa kuntalaisten tarpeita ja nyky-yhteiskunnan kehitystä, järjestää se helposti tavoitettavaksi, hakea asiakkaiden tarvitsemaa aineistoa omasta kokoelmasta ja auttaa asiakkaita käyttämään tarvittaessa muiden kirjastojen palveluja. Kirjasto tarjoaa viihtyisän ympäristön vapaa-ajan vietoille ja omatoimiselle opiskelulle. Asiakkailta on mahdollisuus hyödyntää sähköisiä palveluita ja välineitä kirjastossa.

Kirjastossa kävi vuonna 2017 hieman vähemmän asiakkaita kuin vuonna 2016. Sen sijaan verkkokirjastokäyntien määrä lisääntyi huomattavasti: vuonna 2016 verkkokirjastossa käytiin 313 kertaa kuukaudessa ja vuonna 2017 verkkokirjastokäyntejä oli keskimäärin 527 kappaletta kuukaudessa. Verkkokirjaston suosiota lisäsivät varmasti sähköiset kirjat, jotka saatiin käyttöön syksyllä 2017.

Kulttuuritoimi järjesti vuonna 2017 useita tapahtumia Suomi 100 vuotta -merkkivuoden kunniaksi. Maaliskuussa matkustettiin Turkuun katsomaan Tom of Finland -musikaalia, toukokuussa istutettiin itsenäisyyden kuusia, elokuussa vietettiin Veteraaniaukion nimijuhlaa ja juhlavuosi huipentui itsenäisyyspäivän viettoon. Juhlissa esiintyivät Kyösti ja Ville Mäkimattila, ja heitä tuli katsomaan peräti 120 henkeä. Yhteensä kulttuuritoimen tapahtumiin osallistui vuoden aikana noin 965 henkilöä.

Syrjämän ateljeekodissa oli varsin hiljainen kesä. Siellä vieraili 340 henkeä. Luultavasti sateinen kesä vähensi museokäyntejä.

TAVOITE	MITTARI	TAVOITETASO	TOTEUMA
Kirjaston palvelut ovat monipuolisia ja moderneja: tarjolla laaja valikoima palveluita aina taidenäyttelyistä mahdollisuuteen ottaa kopioita	Kirjaston kävijöiden määrä ja heiltä saatava palaute	Kirjaston käyttäjät ovat tyytyväisiä kirjaston palveluihin. Kirjaston palvelut ovat nykyaikaisia.	Kirjastossa oli vuonna 2017 hieman vähemmän kävijöitä kuin vuonna 2016. Verkkokirjastokäyntien suosio lisääntyi valtavasti. Sähköiset kirjat saatiin käyttöön syksyllä 2017. Asiakkaat ovat kiitelleet kirjaston valikoimia.
Museotoimintaa pyritään kehittämään.	Uusien museoesineiden ja vaihtuvien näyttelyjen määrä	Museoesineistöä uudistetaan vuosittain.	Uusia museoesineitä ei saatu, mutta Syrjämän ateljeekodissa järjestettiin Kelovaara-kirjaa esittelevä näyttely.
Kulttuuritoiminta tarjoaa kaikenikäisiä kuntalaisia kiinnostavaa kulttuuria.	Kulttuuritoiminnan osallistujien määrä ja heiltä saatava palaute	Vähintään 200 osallistujaa kulttuuritapahtumissa/vuosi	Kulttuuritapahtumiin osallistui noin 965 henkilöä. Palautetta tapahtumista ei ole juurikaan tullut.

KIRJASTO

TUNNUSLUVUT	TP 2015	TP 2016	TA 2017	TP 2017
Aukiolotunnit vuodessa	1125	1167	1150	1145
Uusien teosten määrä 1000 asukasta kohti (kaikki aineistot)	830	687	830	669
Hankinnat asukasta kohti (kaikki aineistot)	0,83	0,68	0,80	0,67
Kirjahankinnat asukasta kohti	0,72	0,65	-	0,61
Lainaajien osuus asukkaista %	40	29	40	27
Lainoja asukasta kohti	12	11	12	12
Verkkokirjastokäynnit / kk	162	313	130	527
Fyysiset kirjastokäynnit / kk	773	858	750	817
Facebook-käyttäjät	138	147	140	157
Toimintakulut euroa/asukas	63	64	63	62
Satutunnit	19	20	20	24
Kirjastonkäytön opetustunnit	0	0	2	0

Vakituinen henkilökunta	TP 2015	TP 2016	TA 2017	TP 2017
Kirjastonjohtaja/htv	0,76	0,76	0,76	0,76
Kulttuuri, museot, matkailu	0,18	0,18	0,18	0,18
Liikunta	0,06	0,06	0,06	0,06
Tilat				
Kirjasto + varasto m ²	337	337	337	337

KULTTUURI

	TP 2015	TP 2016	TA 2017	TP 2017
Tapahtumat ja retket (yli 10 osallistujaa)	9	11	15	17
Syrjämän vierailijat	697	331	500	340

Talous (sitova):

Kirjasto- ja kulttuuritoimi						
	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 2017	Poikkeama	Toteutuma 2016
Toimintatulot	2 850,00		2 850,00	2 398,86	451,14	4 107,49
Toimintamenot	-117 380,00		-117 380,00	-101 347,69	-16 032,31	-112 789,82
Toimintakate	-114 530,00	0,00	-114 530,00	-98 948,83	-15 581,17	-108 682,33
joista sisäisiä						
Toimintatulot			0,00		0,00	0,00
Toimintamenot	-33 150,00		-33 150,00	-22 645,76	-10 504,24	-21 421,06

Tehtäväalue: Vapaa-aikatoimi
Vastuhenkilö: Vapaa-aikaohjaaja

Palvelu-ajatus: Vapaa-aikatoimi toteuttaa kaikille kuntalaisille suunnattuja laadukkaita ja monipuolisia palveluita tiiviisti yhteistyössä kunnan muiden vapaa-ajan toimijoiden kanssa.

Visio: Oripäässä voidaan hyvin ja kuntalaiset ovat aktiiviliikkuja.

Liikuntapalvelujen käyttö on ollut runsasta vuonna 2017, sekä liikuntahallia että kuntosalia on käytetty ahkerasti. Nuorisotilan liikuntahallivuoron lisäksi otettiin käyttöön myös ohjattu kuntosalivuoro nuorille.

Vapaa-aikatoimi järjesti vuoden aikana säännöllisenä toimintana mm. varttuneen väen jumppaa, tehojumppaa, torstaijumppaa, zumbaa, perhekahvilaa ja bingoa. Lisäksi vuoden aikana oli mm. retkiä, lasten elokuvia ja nuorten pelitapahtuma lanit. Kesäkuussa osallistuttiin kuntayhteistyönä LiikUn Kesis-leirille.

Nuorten toiveita otettiin huomioon tapahtumia järjestettäessä: mm. tennis- ja frisbeegolfturnaukset sekä lanit järjestettiin nuorten ehdotusten pohjalta. Vuosi 2017 oli valtakunnallinen Unelmien liikuntavuosi osana Suomi 100 -juhlavuoden ohjelmaa. Suomi 100 -juhlavuosi ja Unelmat liikkeelle -toiminta pidettiin näkyvänä teemana läpi vuoden. Myllykylä, Juvankoski ja Latva tutuksi - tapahtumissa tehtiin yhteistyötä kyläyhdistysten kanssa ja tutustuttiin paikallisten kylien erityispiirteisiin. Uimakoulu sekä loma-aikoihin suunnitellut leirit eivät toteutuneet vähäisestä osallistujamäärästä johtuen. Yleisesti osallistujia vuonna 2017 on ollut vaihtelevasti; joihinkin tapahtumiin on lähtenyt kiitettävästi väkeä, jotkin tapahtumat on jouduttu perumaan vähäisen osallistujamäärän vuoksi.

Seutukunnallinen nuorisotoimi jatkoi toimintaansa neljän kunnan yhteistyönä. Myös seutukunnallinen liikuntatoimi kokoontui säännöllisesti. Nuorisotila tavoitti vuonna 2017 hyvin sekä alakoulu-, että yläkouluikäisiä ja sitä vanhempia. Nuorisotilalla järjestettiin vierailukäyntejä, mm. Ankkuri-toimintamallin viranomaisyhteistyönä poliisi kävi keskustelemassa nuorten kanssa.

Talousarvion sitovat tavoitteet

TAVOITE	MITTARI	TAVOITETASO	TOTEUTUMA
Kunta ylläpitää ja kehittää kaikille kuntalaisille soveltuvia ja monipuolisia liikuntapaikkoja ja -tiloja. Kuntalaisia kannustetaan harrastamaan terveyttä edistävää liikuntaa.	Osanottajien määrä ja saatava palaute. Liikuntapaikkojen ja -tilojen kunnan seuranta.	Käyttäjät ovat tyytyväisiä liikuntapaikkoihin ja -tiloihin. Tilat ja välineistö pidetään hyvällä tasolla ja aktiivisessa käytössä. Järjestetään terveyttä edistäviä liikunta-tapahtumia. Kuntosalin ja liikuntahallin aktiivikäyttö kuntalaisten keskuudessa.	Käyttäjät ovat tyytyväisiä liikuntapaikkoihin ja -tiloihin, suullinen palaute. Tilat ja välineistö pidetty hyvällä tasolla. Uutta hankittu käyttäjien toiveita kuunnellen. Liikuntatoimella oli tapahtumia pitkin vuotta, myös erityisiä juhlavuoden teemaan liittyviä tapahtumia. Liikuntahallin käyttöaste on ollut kiitettävä. Kuntosalin käyttömäärät ovat vähentyneet vuonna 2017.
Nuorisotyön kehittäminen siten että nuorten osallisuus sekä nuorten kasvu aktiiviseksi kansalaiseksi mahdollistuu.	Osanottajien määrä ja saatava palaute. Nuorten vaikuttajaryhmän toiminta.	Nuorisotilassa kävijöitä noin 70 hlö / vko. Nuorisolain vaatimusten täyttäminen. Nuorten oman aktiivisuuden lisääminen.	Nuorisotilassa on ollut kävijöitä noin 75 hlö/vko. Nuorten vaikuttajaryhmä kokoontui vuoden aikana 2 kertaa. Lisäksi vaikuttajaryhmällä oli erilaisia tapahtumia 4 kertaa. Tapahtumia järjestettiin nuorten ehdotusten pohjalta. Nuorisotilaan tehtiin hankintoja nuorten toiveet huomioiden.
Vapaa-aikatoimen palveluiden saatavuus / vaikuttavuus. Matalankynnyksen toiminta	Osanottajien määrä ja saatava palaute.	Hyvä tavoitavuus; viestintä eri palvelumuodoista tavoittaa kohderyhmänsä	Suullinen palaute positiivista. Tieto tapahtumista ja muusta toiminnasta on tavoittanut kohderyhmänsä aiempaa paremmin. Osallistujia tapahtumiin vuoden aikana vaihtelevasti.

Tunnuslukuja

Toiminnan laajuus	2015	2016	2017
VAPAA-AIKATOIMI			
Tapahtumat ja retket:			
- tapahtumat, määrä / osallistujat	10 kpl / 476 osallistujaa +uimakoulu 43 hlö	5 kpl / 295 osallistujaa	19 kpl / 575 osallistujaa
- retket määrä / osallistujat	2 kpl / 30 osallistujaa	5 kpl / 36 osallistujaa	4 kpl / 124 osallistujaa
- leirit määrä / osallistujat	4 kpl / 36 osallistujaa + Kesis-leiri	3 kpl / 34 osallistujaa + Kesis-leiri 10	0 kpl + Kesis-leiri 7
- säännöllinen toiminta kokoontumiskerrat/ osallistujat	18 krt / 216 osallistujaa	20 krt / 226 osallistujaa	17 krt / 237 osallistujaa
- kerhotoiminta kokoontumiskerrat / osallistujat	-	-	-
Osallistumiskertoja yhteensä	761 osallistujaa	601 osallistujaa	943 osallistujaa
LIIKUNTATOIMI			
Tapahtumat ja retket:			
- liikuntaryhmien kokoontumiset	-	-	-
- tapahtumat määrä / osallistujat	13 kpl / 165 osallistujaa +puulaakilento- pallo ja koululais- pyöräily	10 kpl / 145 osallistujaa + puulaakilentopallo n. 106 osallistujaa	14 kpl / 279 osallistujaa + puulaakilentopallo n. 150 osallistujaa
- retket määrä / osallistujat	-	-	-
- säännöllinen toiminta (krt/vko) kokoontumiskerrat / osallistujat	58 krt / 654 osallistujaa	65 krt / 921 osallistujaa	50 krt / 780 osallistujaa
- kuntosali, käyntikertoja	6228 kävijää	6378 kävijää	4989 kävijää
- liikuntahalli kokoontumiskerrat / osallistujat	291 krt / 4654 kävijää	301 krt / 4675 kävijää	211 krt / 3259 kävijää
- liikuntahalli, yksittäisvuorot	60 kpl	99 kpl	84 kpl
Osallistumiskertoja yhteensä	11861 osallistujaa	12 324 osallistujaa	9541 osallistujaa

NUORISOTOIMI			
Tapahtumat ja retket:			
- tapahtumat määrä / osallistujat	2 kpl / 60 osallistujaa	5 kpl / 150 osallistujaa	3 kpl / 86 osallistujaa
- retket määrä / osallistujat	-	2 kpl / 39 osallistujaa	-
- nuorisotila aukiolokerrat / kävijät	167 krt / 2097 osallistujaa	160 krt / 2268 osallistujaa	169 krt / 2845 osallistujaa
- vaikuttajaryhmän kokoontumiset / osallistujat	0 krt	6 krt / 30 osallistujaa	2 krt / 12 osallistujaa
- etsiväntyön asiakkuudet	5	6	1
Osallistumiskertoja yhteensä	2162 osallistujaa	2493 osallistujaa	2944 osallistujaa

Talous (sitova):

Vapaa-aikatoimi	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 2017	Poikkeama	Toteutuma 2016
Toimintatulot	25 100,00		25 100,00	20 489,85	4 610,15	24 602,69
Toimintamenot	-118 490,00		-118 490,00	-104 307,73	-14 182,27	-91 077,85
Toimintakate	-93 390,00	0,00	-93 390,00	-83 817,88	-9 572,12	-66 475,16
joista sisäisiä						
Toimintatulot			0,00		0,00	0,00
Toimintamenot	-36 070,00		-36 070,00	-30 930,74	-5 139,26	-27 595,73

2.1.1.4. Tekninen lautakunta

Tekninen lautakunta						
	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 2017	Poikkeama	Toteutuma 2016
Toimintatulot	982 500,00	0,00	982 500,00	956 130,72	26 369,28	922 328,43
Toimintamenot	-1 073 240,00	0,00	-1 073 240,00	-901 640,12	-171 599,88	-998 917,21
Toimintakate	-90 740,00	0,00	-90 740,00	54 490,60	-145 230,60	-76 588,78
joista sisäisiä						
Toimintatulot	342 260,00	0,00	342 260,00	291 213,49	51 046,51	291 314,35
Toimintamenot	-49 550,00	0,00	-49 550,00	-51 401,59	1 851,59	-57 252,90

Tulos kokonaisuudessaan teknisen lautakunnan osalta on ollut varsin hyvä.

Toimintatulot ovat lisääntyneet edelliseltä tilivuodelta 34011€ ja menot pienentyneet 96992 €.

Tehtäväalue: Hallinto
Vastuuhenkilö: Tekninen johtaja

Palveluajatus: Teknisen lautakunnan tehtäväalueena on vastata lautakunnan alaisen palvelutuotannon järjestämisestä ja kehittämisestä kiinteistönhoidon, yhdyskuntahuollon ja yksityisteiden osalta sekä kunnan rakennushankkeiden toteuttamisesta.

Talous (sitova):

Teknisen toimien hallinto						
	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 2017	Poikkeama	Toteutuma 2016
Toimintatulot			0,00		0,00	-40,98
Toimintamenot	-49 970,00		-49 970,00	-44 148,91	-5 821,09	-52 605,63
Toimintakate	-49 970,00	0,00	-49 970,00	-44 148,91	-5 821,09	-52 646,61
joista sisäisiä						
Toimintatulot			0,00		0,00	0,00
Toimintamenot	-10 840,00		-10 840,00	-8 276,50	-2 563,50	-7 628,30

Tehtäväalue: Kiinteistötoimi
Vastuuhenkilö: Tekninen johtaja

Palveluajatus: Tehtäväalue on vastannut keskitetysti kaikista kunnan hallinnoimien rakennusten, piha-alueiden, puistojen ja yleisten alueiden hoidosta, kunnossa- ja ylläpidosta sekä varastointi-, kone- ja laitepalveluista. Tehtäväalue on huolehtinut myös peltoalueiden vuokrauksesta sekä metsien hoidosta metsätaloussuunnitelman pohjalta.

Tehtäväalue käsittää seuraavat tulosityksiköt:

Muiden toimielinten käytössä olevat rakennukset, aravalainoitettut vuokratilat, muut asuinrakennukset, osakehuoneistot ja maa- ja metsätilat.

Teknisellä lautakunnalla oli vuoden lopussa hoidossaan 22 kiinteistöä asumis-, liikunta-, kulttuuri- ja kuntapalveluiden käytössä.

Kunnan omistamat vuokra-asunnot ovat olleet vuokrattuina noin 98 %:sesti.

Asuntoja kunnan omistamissa kiinteistöissä oli 31.12.2017 yhteensä 84 kappaletta.

Muiden hallinnonalojen käytössä olevien rakennusten kunnossa - ja ylläpitokustannukset on laskutettu sisäisinä vuokrina kiinteistöä käyttäviltä hallintokunnilta.

Kiinteistönhoito-, kunnossapito- ja siivouspalvelut tuotettiin pääosin teknisen toimen oman henkilöstön toimesta. Erikoistyöt, auraus sekä hiekoitustyöt teetettiin yksityisillä urakoitsijoilla.

Metsänhakuut ja hoitotyöt toteutettiin yhteistyössä Loimaan Seudun Metsän-hoitoyhdistyksen kanssa.

Tavoitteet

	Toteuma 2017
Parannetaan kiinteistöjen energiatehokkuutta.	Energiakustannukset ovat pienentyneet

	2015	2016	2017
kerrosala m2	12833	12833	12833
tilavuus m3	56121	56121	56121
osakehuoneistot	3	3	3
metsäala ha	201	188	188
peltoala ha	5,2	5,2	5,2
työntekijät	7,6	7,6	7,6

Talous (sitova): Toimintakate on 57144 euroa ennakoitu parempi

Kiinteistötoimi	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 2017	Poikkeama	Toteutuma 2016
Toimintatulot	653 720,00		653 720,00	618 931,39	34 788,61	607 404,02
Toimintamenot	-612 940,00		-612 940,00	-521 007,45	-91 932,55	-530 493,38
Toimintakate	40 780,00	0,00	40 780,00	97 923,94	-57 143,94	76 910,64
joista sisäisiä						
Toimintatulot	323 680,00		323 680,00	269 199,53	54 480,47	270 316,20
Toimintamenot	-26 070,00		-26 070,00	-29 578,23	3 508,23	-33 733,36

Tehtäväalue: Rakennustarkastus- ja maa-ainesvalvonta
Vastuhenkilö: Tekninen johtaja

Vuoden 2017 aikana rakennusvalvonnan viranhaltijatehtäviä on hoidettu ostopalveluna Pöytyän kunnalta.

Talous, suoritteet ja tunnusluvut

Toiminnan laajuus	2015	2016	2017
Myönnetyt rakennusluvut	11	19	19
Myönnetyt toimenpideluvat	25	55	9
Myönnetyt luvat yhteensä	36	74	28
Voimassa olevat maa-ainesluvut	18	12	13
Toimenpideilmoitukset	3	5	6

Talous (sitova): Tulot luvista (rakennusluvut) nousivat huomattavasti aikaisempia vuosia suuremmiksi.

Rakennustarkastus- ja maa-ainesvalvonta						
	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 2017	Poikkeama	Toteutuma 2016
Toimintatulot	65 100,00		65 100,00	81 390,84	-16 290,84	56 253,18
Toimintamenot	-44 110,00		-44 110,00	-26 303,79	-17 806,21	-34 772,89
Toimintakate	20 990,00	0,00	20 990,00	55 087,05	-34 097,05	21 480,29
joista sisäisiä						
Toimintatulot			0,00		0,00	0,00
Toimintamenot	-1 080,00		-1 080,00	-1 512,20	432,20	-1 517,32

Tehtäväalue: Ympäristönsuojelu
Vastuhenkilö: Tekninen johtaja

Ympäristölupien ja maa-aineslupien valmistelu tehdään teknisen johtajan toimesta tai toimeksiantoina. Luvista päättäminen kuuluu lautakunnan päätösvaltaan.

Tavoitteet

Tavoite	Toteutuma 31.12.
ympäristöluvan käsittelyaika enintään 6kk	Ei yhtään ympäristölupaa vuonna 2017

Talous (sitova):

Vuoden aikana ei käsitelty yhtään ympäristölupaa, joten talousarvion tulot jäivät toteutumatta.

Ympäristön suojelu						
	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 2017	Poikkeama	Toteutuma 2016
Toimintatulot	10 500,00		10 500,00		10 500,00	700,00
Toimintamenot	-12 680,00		-12 680,00	-2 862,59	-9 817,41	-7 139,47
Toimintakate	-2 180,00	0,00	-2 180,00	-2 862,59	682,59	-6 439,47
joista sisäisiä						
Toimintatulot			0,00		0,00	0,00
Toimintamenot			0,00		0,00	0,00

Tehtäväalue: Palo- ja pelastustoimi
Vastuhenkilö: Tekninen johtaja

Palo- ja pelastustoimi on Turun aluepelastuslaitoksen tehtävänä.

Talous (sitova):

Palo- ja pelastustoimi						
	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 2017	Poikkeama	Toteutuma 2016
Toimintatulot			0,00		0,00	0,00
Toimintamenot	-99 450,00		-99 450,00	-96 457,81	-2 992,19	-97 690,41
Toimintakate	-99 450,00	0,00	-99 450,00	-96 457,81	-2 992,19	-97 690,41
joista sisäisiä						
Toimintatulot			0,00		0,00	0,00
Toimintamenot			0,00		0,00	0,00

Tehtäväalue: Yhdyskuntahuolto
Vastuuhenkilö: Tekninen johtaja

Tehtäväalueeseen kuuluu kunnan tienpitovastuulla olevien teiden ja valaistuksen hoito ja kunnossapito, puistojen, leikkikenttien, matonpesupaikkojen, ulkoilualueiden ja muiden yleisten alueiden hoito ja kunnossapito.

Strategiset tavoitteet:

- Kaavatiet ja muut kulkuväylät ovat kunnossa ja turvallisia.
- Leikkikentät ja ulkoilualueet ovat kunnossa.
- Yleiset alueet ovat siistejä ja viihtyisiä.

Talous (sitova): Toimintamenot alittuivat 37 818 €

Yhdyskuntahuolto						
	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 2017	Poikkeama	Toteutuma 2016
Toimintatulot	3 100,00		3 100,00	3 512,60	-412,60	3 570,20
Toimintamenot	-82 600,00		-82 600,00	-44 782,05	-37 817,95	-63 592,47
Toimintakate	-79 500,00	0,00	-79 500,00	-41 269,45	-38 230,55	-60 022,27
joista sisäisiä						
Toimintatulot			0,00		0,00	0,00
Toimintamenot	-1 080,00		-1 080,00	-838,78	-241,22	-1 499,70

Tehtäväalue: Yksityistiet
Vastuuhenkilö: Tekninen sihteeri

Palveluajatus: Tehtäväalue huolehtii yksityisteiden kunnossapidon ja perussparantamisen avustamisesta valtuuston vahvistamien jakoperusteiden mukaan.

Talous, suoritteet ja tunnusluvut v. 2017:

Perustiedot/tunnusluvut	2014	2015	2016	2017
Avustettavat yksityistiet, kpl	25	26	26	28
Avustetut tiet km	51	51	45	51
Avustukset euroa	20 000	20 000	17821	20000
Kunnan avustus euroa/km	392,16	392,16	396,02	396,16

Talous (sitova):

Yksityistiet	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 2017	Poikkeama	Toteutuma 2016
Toimintatulot			0,00		0,00	0,00
Toimintamenot	-20 000,00		-20 000,00	-20 000,00	0,00	-19 149,55
Toimintakate	-20 000,00	0,00	-20 000,00	-20 000,00	0,00	-19 149,55
joista sisäisiä						
Toimintatulot			0,00		0,00	0,00
Toimintamenot			0,00		0,00	0,00

Tehtäväalue: Vesihuoltolaitos
Vastuhenkilö: Tekninen johtaja

Tavoitteet:

Viemäriverkoston hulevesimäärä on puolitettu verrattuna vuoteen 2015.
Tavoitetta ei ole saavutettu

VESILAITOS	2017	2016	2015
Omilta ottamoilta pumpattu vesimäärä	220 398	196 648	170 897
Ostettu vesimäärä	6 061	5 573	6 682
Muille vesilaitoksille myyty	26 245	30 466	22 641
Oman jakelualueen vedenkulutus	214 337	194 497	167 745
Omalta jakelualueelta laskutettu vesimäärä	180 248	194 497	167 745
Vesijohtoverkoston liittyjämäärä			
Verkkoon liittyneet kiinteistöt	640	638	635
Vesijohtoverkon pituus	81 580	79 520	79 520

VIEMÄRILAITOS

Vastaanotettu jätevesimäärä			
Laskutettu jätevesimäärä	30995	32 570	32 484
Jätevesiverkoston liittyjämäärä			
Viemäriverkkoon liittyneet kiinteistöt	282	280	278
Jätevesiviemäriverkoston pituus	20 980	19 320	19 320
Hulevesiviemäriverkoston pituus	592	592	592

Talous (sitova): Toimintatulot ylittyivät ja toimintamenot alittuivat.

Vesihuoltolaitos	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 2017	Poikkeama	Toteutuma 2016
Toimintatulot	250 080,00		250 080,00	252 295,89	-2 215,89	254 442,01
Toimintamenot	-151 490,00		-151 490,00	-146 077,52	-5 412,48	-193 473,41
Toimintakate	98 590,00	0,00	98 590,00	106 218,37	-7 628,37	60 968,60
joista sisäisiä						
Toimintatulot	18 580,00		18 580,00	22 013,96	-3 433,96	20 998,15
Toimintamenot	-10 480,00		-10 480,00	-11 195,88	715,88	-12 874,22

Tuloslaskelmaosan toteutuminen

Tuloslaskelman toteutuminen					
	Alkuperäinen	Talousarvio-	Talousarvio	Toteutuma	Poikkeama
	talousarvio	muutokset	muutosten		
			jälkeen		
Toimintatulot	1 272 460	0	1 272 460	1 300 599	28 139
Myyntitulot	288 130		288 130	305 888	17 758
Maksutulot	490 890		490 890	517 343	26 453
Tuet ja avustukset	61 880		61 880	30 381	-31 499
Muut toimintatulot	26 500		26 500	24 646	-1 854
As. vuokratuotot	405 060		405 060	422 341	17 281
Valmistus omaan käyttöön					
Toimintamenot	9 062 440	319 000	9 381 440	9 225 932	-155 508
Henkilöstömenot	3 105 570	94 500	3 200 070	3 102 569	-97 501
Palvelujen ostot	4 985 910	202 500	5 188 410	5 267 973	79 563
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	633 970	2 000	635 970	545 496	-90 474
Avustukset muille	283 300	20 000	303 300	258 839	-44 461
Muut toimintamenot	53 690		53 690	51 055	-2 635
Toimintakate	-7 789 980	-319 000	-8 108 980	-7 925 333	183 647
Verotulot	4 173 000		4 173 000	4 173 016	16
Valtionosuudet	3 718 657		3 718 657	3 797 407	78 750
Rahoitustulot ja -menot:	-56 550	0	-56 550	-34 209	22 341
Korkotulot muilta	9 050		9 050	2 417	-6 633
Muut rahoitustulot muilta			0	1 916	1 916
Korkomenot	-65 000		-65 000	-38 208	26 792
Muut rahoitusmenot	-600		-600	-335	265
Vuosikate	45 127	-319 000	-273 873	10 881	284 754
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot	392 550		392 550	458 620	66 070
Arvonalentumiset					0
Satunnaiset erät					0
Satunnaiset tulot					0
Satunnaiset menot					0
Tilikauden tulos	-347 423	-319 000	-666 423	-447 739	218 684
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	15 137		15 137	15 137	0
Varausten lisäys (-) tai vähennys (+)					0
Rahastojen lisäys (-) tai vähennys (+)					0
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-332 286	-319 000	-651 286	-432 602	218 684

2.1.2. Vesilaitoksen talousarvion toteutuminen

Vesilaitoksen talousarvion toteutuminen	Vesilaitos			Viemärlaitos			Yhteensä		
	Talousarvio	Toteutuma	Poikkeama	Talousarvio	Toteutuma	Poikkeama	Talousarvio	Toteutuma	Poikkeama
ulkoinen									
Liikevaihto									
Vesi- ja jätevesimaksut	161 500,00	165 862,36	4 362,36	70 000,00	64 342,19	-5 657,81	231 500,00	230 204,55	-1 295,45
Liiketoiminnan muut tuotot		77,38	77,38			0,00	0,00	77,38	77,38
Materiaalit ja palvelut									
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-16 370,00	-14 496,40	1 873,60	-73 200,00	-87 122,00	-13 922,00	-89 570,00	-101 618,40	-12 048,40
Palvelujen ostot	-15 420,00	-10 957,48	4 462,52	-11 800,00	-4 518,97	7 281,03	-27 220,00	-15 476,45	11 743,55
Muut menot	-400,00	11,93	411,93		-1 812,02	-1 812,02	-400,00	-1 800,09	-1 400,09
Henkilöstökulut									
Palkat ja palkkiot	-11 600,00	-8 375,02	3 224,98	-6 600,00	-3 350,08	3 249,92	-18 200,00	-11 725,10	6 474,90
Henkilösivukulut	-3 290,00	-2 794,90	495,10	-2 330,00	-1 466,70	863,30	-5 620,00	-4 261,60	1 358,40
Poistot ja arvonalentumiset									
Suunnitelman mukaiset poistot	-21 250,00	-45 134,38	-23 884,38	-56 960,00	-64 325,68	-7 365,68	-78 210,00	-109 460,06	-31 250,06
Arvonalentumiset									
Liiketoiminnan muut kulut			0,00			0,00	0,00	0,00	0,00
Liikeylijäämä (-alijäämä)	93 170,00	84 193,49	-8 976,51	-80 890,00	-98 253,26	-17 363,26	12 280,00	-14 059,77	-26 339,77
Liike ylijäämä -alijäämä ulkoinen									
Sisäiset vesi- ja jätevesimaksut	7070	7759,40		11510	14254,56		18580	22013,96	
Sisäiset atk-palvelut	-450	-1227,80		-600	-1227,80		-1 050	-2455,60	
sisäiset vesi					-30,00			-30,00	
sisäiset toimistopalvelut	-660	-383,61		-670	-218,26		-1330	-601,87	
korvaus jäännöspo	-8100	-8108,41					-8100	-8108,41	
sisäiset+ulkoiset yhteensä		82 233,07			-85 474,76			-3 241,69	

2.1.3. Verotulojen ja valtionosuuksien erittelyt

Verotulot					
	Alkuperäinen talousarvio 2017	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Kunnan tulovero	3 436 000		3 436 000	3 458 005	-22 005
Osuus yhteistöveron tuotosta	404 000		404 000	387 945	16 055
Kiinteistövero	333 000		333 000	327 065	5 935
Muut verotulot			0		0
Yhteensä	4 173 000	0	4 173 000	4 173 016	-16
Tuloverot					
	Tuloveroprosentti	Verotettava tulo, milj. euroa		Muutos %	
2017	19,50			#JAKO/0!	
2016	19,50			-100,0	
2015	19,50		20	-16,7	
2014	19,50		24	9,1	
2013	19,50		22	-4,3	
2012	19,00		23	7,0	
2011	19,00		22	6,4	
2010	19,00		20	3,3	
2009	18,50		20	4,1	
Valtionosuudet					
	Alkuperäinen talousarvio 2017	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus <i>siitä: Verotuloihin perustuva valtos. tasaus</i>	4 070 364		4 070 364	4 036 772	33 592
Opetus ja kulttuuritoimen valtionosuudet	-309 043		-309 043	-239 365	-69 678
Kela perustoimeentulotuki siirto	-42664		-42664	0,00	-42 664
Valtionosuudet yhteensä	3 718 657		3 718 657	3 797 407	-78 750

2.2. Investointien toteutuminen

INVESTOINNIT	tulot		menot		Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
	Alkuperäinen talousarvio muutokset	Talousarvio muutokset	Alkuperäinen talousarvio muutokset	Talousarvio muutokset			
Historiankirja			50000		50000	42 559,38	
Kiinteä omaisuus							
Maanhankinta: osto ja myynti					0	34 270,00	34 270
Yhteensä	0	0	0	0	0	34 270,00	34 270
Osakkeet ja osuudet							
Osakkeet ja osuudet					0	2 760,00	2 760
Yhteensä	0	0	0	0	0	2 760,00	2 760
Muu käyttöomaisuus							
Latukone	10 000	-10 000	25 000		25 000	25 000,00	0
Yhteensä	10 000	-10 000	25 000	0	25 000	25 000,00	0
Talonrakennus							
Aurinkosähköjärjestelmä	12 000	9 000				20 898,53	20 899
Koulun alueen energiatehokkuushanke yht		21 000	60 000	70 000	130 000	77 579,07	-52 421
Syrjämä ulkopuolen kunnostut			50 000		50 000	21 215,34	
Yläneentie 6					0		0
Haapala					0	8 868,00	8 868
Vanhusten rt vesikate			60 000	40 000	100 000	92 436,01	-7 564
Palvelutalon vesikate			120 000	-40 000	80 000	73 086,75	-6 913
					0		0
Yhteensä	12 000	9 000	290 000	70 000	360 000	294 083,70	-37 132
Julkinen käyttöomaisuus							
Kaavateiden asfaltointi			30 000		30 000	6 759,48	-23 241
Uimalammen laajennus			10 000		10 000	10 063,44	63
Uitonmäen kunnallistekniikka					0		0
Tievalaisimien uusiminen			30 000		30 000	14 427,71	-15 572
Uitonmäen tiet			50 000	210 000	260 000	243 559,35	-16 441
Yhteensä	0	0	120 000	210 000	330 000	274 809,98	-92 322
Vesihuoltolaitos							
Runkovesijohdon venttiilien uusiminen			30 000		30 000		-30000
Vuotovesikorjaukset			20 000		20 000	71,20	-19 929
Uitonmäen vesi- ja viemäriinjat			120 000	110000	230 000	243 559,36	13559,36
Siirtoviemäri					0	628,00	
Yhteensä	0	0	170 000	110 000	280 000	244 258,56	13 559
Kaikki yhteensä	22 000	-1 000	655 000	390 000	1 045 000	917 741,62	-16 542
	tulot muu-	21 000		yht	1 024 000		
	tosten						
	jälkeen						

2.3. Rahoitusosan toteutuminen

Talousarvion rahoitusosan toteutumisvertailu

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Toiminta ja investoinnit					
Toiminnan rahavirta					
Vuosikate	45 127	-319 000	-273 873	10 881	284 754
Satunnaiset erät			0		0
Tulorahoituksen korjauserät			0		0
			0		
Investointien rahavirta					
Investointimenot	-365 000	-390 000	-755 000	-946 798	-191 798
Rahoitusosuudet					
investointimenoihin	22 000		22 000	24 857	2 857
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden			0	4 200	4 200
luovutustulot			0		
Toiminnan ja investointien rahavirta	-297 873	-709 000	-1 006 873	-906 861	100 012
Antolainauksen muutokset					
Antolainasaamisten lisäys					
Antolainasaamisten vähennys					
Lainakannan muutokset					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys					0
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-215 932		-215 932	-215 932	0
Lyhytaikaisten lainojen muutos	300 000		300 000	514 180	214 180
Rahoituksen rahavirta	84 068	0	84 068	298 248	214 180
Oman pääoman muutokset					
Vaikutus maksuvalmiuteen	-213 805	-709 000	-922 805	-608 613	314 192

2.4. Yhteenveto määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta

YHTEENVETO VALTUUSTON HYVÄKSYMIEH MÄÄRÄRAHOJEN JA TULOARVIOIDEN TOTEUTUMISESTA												
	N/B	Määrärahat				Tuloarviot						
		Alkup. tal.arvio	TA:n muutokset	TA muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama	Alkup. tal.arvio	TA:n muutokset	TA muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama	
KÄYTTÖTALOUSOSA												
Keskusvaalilautakunta	N	-6 420		-6 420	-7416,67	997						
Tarkastuslautakunta	N	-7 420		-7 420	-8 672	1 252						
Maaseutuelinkeinot	N	-21 000		-21 000	-21 302	302						
Yleishallinto	N	-389 230		-389 230	-422 772	33 542	54 910	54 910	33 585	21 325		
Elinkeinotoimi	N	-23 500		-23 500	-23 334	-166		0	180	-180		
Terveydenhuolto	N	-2 957 770		-2 957 770	-3 081 429	123 659	30 000	30 000	47 739	-17 739		
Sosiaalipalvelut	N	-844 960	-209 000	-1 053 960	-1 076 340	22 380	23 000	23 000	7 592	15 408		
Vanhustyö	N	-1 306 130	-110 000	-1 416 130	-1 435 634	19 504	367 900	367 900	390 153	-22 253		
Varhaiskasvatus	N	-734 840		-734 840	-624 068	-110 772	102 520	102 520	88 224	14 296		
Perusopetus	N	-1 552 380		-1 552 380	-1 503 080	-49 300	25 940	25 940	45 320	-19 380		
Muut opetuspalvelut	N	-28 450		-28 450	-19 566	-8 884				0		
Kirjasto- ja kulttuuritoimi	N	-84 230		-84 230	-78 702	-5 528	2 850	2 850	2 399	451		
Vapaa-aikatoimi	N	-82 420		-82 420	-73 377	-9 043	25 100	25 100	20 490	4 610		
Vesihuoltolaitos	N	-141 010		-141 010	-134 882	-6 128	231 500	231 500	230 282	1 218		
Teknisen toimen hallinto	N	-39 130		-39 130	-35 872	-3 258		0		0		
Kiinteistötoimi	N	-586 870		-586 870	-491 429	-95 441	330 040	330 040	349 732	-19 692		
Yhdyskuntahuolto	N	-81 520		-81 520	-43 943	-37 577	3 100	3 100	3 513	-413		
Yksitystiet	N	-20 000		-20 000	-20 000	0		0		0		
Rak.tark. Ja maa-ainesvalv.	N	-43 030		-43 030	-24 792	-18 238	65 100	65 100	81 391	-16 291		
Ympäristön suojele	N	-12 680		-12 680	-2 863	-9 817	10 500	10 500	0	10 500		
Palo- ja pelastustoimi	N	-99 450		-99 450	-96 458	-2 992				0		
		-9 062 440	-319 000	-9 381 440	-9 225 932	-155 508	1 272 460	0	1 272 460	1 300 599	-28 139	
TULOSLASKELMAOSA												
Verotulot	B					4 173 000		4 173 000	4 173 016	16		
Valtionosuudet	B					3 718 657		3 718 657	3 797 407	78 750		
Korkotulot	B					9 050		9 050	2 417	-6 633		
Muut rahoitustulot	B							0	1 916	1 916		
Korkomenot	B	-65 000		-65 000	-38 208	-26 792		0		0		
Muut rahoitusmenot	B	-600		-600	-335	-265		0		0		
Satunnaiset erät	B							0		0		
				0	-65 600	-38 543	-27 057	7 900 707	0	7 900 707	7 974 757	74 050
INVESTOINTIOSA												
Kiinteä omaisuus	N				-17 150	-17 150			0		0	
Osakkeet ja osuudet	N				-2 760	-2 760						
Aineeton käyttöomaisuus	N				-42 559	-42 559			0		0	
Koneet ja kalusto	N				-25 000	-25 000			0		0	
Talonrakennus	N		0	0	-311 204	-311 204			0		0	
Julkinen käyttöomaisuus	N		0	0	-31 251	-31 251			0		0	
Vesihuoltolaitos	N				-487 818	-487 818			0		0	
			0	0	-917 742	-917 742	0	0	0	0	0	
RAHOITUSOSA												
Antolainauksen muutokset				0		0			0		0	
Antolainasaamisten lisäykset	B			0		0			0		0	
Antolainasaamisten vähennykset	B			0		0			0		0	
Lainakannan muutokset				0		0			0		0	
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	B								0		0	
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	B				-215 932				0		0	
Lyhytaikaisten lainojen muutos	B								514 180			
Oman pääoman muutokset					-14 417				584 025			
		0	0	0	-230 349	0	0	0	0	1 098 205	0	
YHTEENSÄ		-9 062 440	-319 000	-9 447 040	-10 412 565	-1 100 307	9 173 167	0	9 173 167	10 373 560	45 911	

1) N = sitovuus nettomääräraha/-tuloarvio, B = bruttomääräraha/-tuloarvio

2.5. Tuloslaskelma

TULOSLASKELMA				
	1.1.-31.12.2016		1.1.-31.12.2017	
Toimintatuotot				
Myyntituotot	311 499,03		305 888,05	
Maksutuotot	504 829,42		517 342,87	
Tuet ja avustukset	60 015,06		30 381,30	
Muut toimintatuotot	457 539,68	1 333 883,19	446 986,75	1 300 598,97
Valmistus omaan käyttöön				
Toimintakulut				
Henkilöstökulut				
Palkat ja palkkiot	-2 382 083,23		-2 454 373,58	
Henkilösivukulut				
Eläkekulut	-623 056,00		-574 237,93	
Muut henkilösivukulut	-100 714,20		-73 957,88	
Palvelujen ostot	-4 753 925,64		-5 267 973,01	
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-543 335,81		-545 495,69	
Avustukset	-308 008,76		-258 838,52	
Muut toimintakulut	-53 018,36	-8 764 142,00	-51 055,18	-9 225 931,79
Toimintakate		-7 430 258,81		-7 925 332,82
Verotulot		4 068 143,08	4 173 015,95	4 173 015,95
Valtionosuudet		3 860 065,00	3 797 407,00	3 797 407,00
Rahoitustuotot ja -kulut	-33 785,00		-34 209,03	
Korkotuotot	3 684,99		2 417,30	
Muut rahoitustuotot	1 550,53		1 916,37	
Korkokulut	-39 016,52		-38 207,70	
Muut rahoituskulut	-4,00	-33 785,00	-335,00	-34 209,03
Vuosikate		464 164,27		10 881,10
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poistot		-409 986,19		-458 620,36
Arvonalentumiset				0,00
Satunnaiset erät				
Satunnaiset tuotot				
Satunnaiset kulut		0,00		0,00
Tilikauden tulos		54 178,08		-447 739,26
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)		15 136,92		15 136,92
Varausten lisäys (-) tai vähennys (+)				
Rahastojen lisäys (-) tai vähennys (+)				
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)		69 315,00		-432 602,34

Rahoituslaskelma

RAHOITUSLASKELMA - ORIPÄÄ		
	2016	2017
<u>Toiminnan ja investointien rahavirta</u>		
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	464	11
Satunnaiset erät		0
Tulorahoituksen korjauserät		
	464	11
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-347	-947
Rahoitusosuudet investointimenoihin	40	25
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	0	4
	-307	-918
Toiminnan ja investointien rahavirta	157	-907
<u>Rahoituksen rahavirta</u>		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäys		
Antolainasaamisten vähennys		
	0	0
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0	0
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-216	-216
Lyhytaikaisten lainojen muutos	350	514
	134	298
Oman pääoman muutokset		
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	7	-9
Vaihto-omaisuuden muutos	-1	-6
Saamisten muutos	-134	381
Korottomien velkojen muutos	-258	203
	-386	570
Rahoituksen rahavirta	-252	868
Rahavarojen muutos	-95	-39
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	48	9
Rahavarat 1.1.	142	48
<i>muutos</i>	-95	-39
RAHOITUSLASKELMAN TUNNSLUVUT		
Investointien tulorahoitus, %	1,18	1,18
Pääomamenojen tulorahoitus, %	-1,44	0,96
Lainanhoitokate	-0,1	0,1
Kassan riittävyys, pv	0,4	
Asukasmäärä	1361	1382

2.6. Tase

TASE					
VASTAAVAA	2016	2017	VASTATTAVAA	2016	2017
A PYSYVÄT VASTAAVAT	8 457 679,81	8 916 801,07	A OMA PÄÄOMA	4 647 942,29	4 215 339,95
I Aineettomat hyödykkeet	0,00	0,00	I Peruspääoma	3 520 459,46	3 520 459,46
1. Aineettomat oikeudet			II Arvonkorotusrahasto		
2. Tietokoneohjelmistot			IV Edell. tilikausien yli-/alijäämä	1 058 167,83	1 127 482,83
3. Muut pitkävaikuttiset menot			V Tilikauden yli-/alijäämä	69 315,00	-432 602,34
4. Ennakkomaksut					
II Aineelliset hyödykkeet	7 357 028,75	7 813 390,01	B POISTOERO JA VAPAA- EHTOISET VARAUKSET	196 779,77	181 642,85
1. Maa- ja vesialueet	698 724,20	715 874,20	1. Poistoero	196 779,77	181 642,85
2. Rakennukset	5 238 025,88	5 294 331,11	2. Vapaaehtoiset varaukset		
3. Kiinteät rakenteet ja laitteet	1 237 259,05	1 705 633,13			
4. Koneet ja kalusto	44 336,42	46 682,19	C PAKOLLISET VARAUKSET	0,00	0,00
5. Muut aineelliset hyödykkeet			1. Eläkevaraukset		
6. Ennakkomaksut ja keskener. hank.	138 683,20	50 869,38	2. Muut pakolliset varaukset		
III Sijoitukset	1 100 651,06	1 103 411,06	D TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	28 773,95	20 123,34
1. Osakkeet ja osuudet	1 100 651,06	1 103 411,06	1. Valtion toimeksiannot		
2. Joukkovelkakirjalainasaamiset			2. Lahjoitusrahastojen pääomat	18 351,16	18 417,51
3. Muut lainasaamiset			3. Muut toimeksiantojen pääomat	10 422,79	1 705,83
4. Muut saamiset					
B TOIMEKSIANTOJEN VARAT	18 351,16	18 417,51	E VIERAS PÄÄOMA	4 429 792,96	4 930 768,60
1. Valtion toimeksiannot			I Pitkäaikainen	2 531 488,45	2 322 905,85
2. Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	18 351,16	18 417,51	1. Joukkovelkakirjalainat		
3. Muut toimeksiantojen varat			2. Lainat rah.- ja vak.laitoksilta	2 293 170,00	2 077 238,00
			3. Lainat julkisyhteisöiltä		
C VAIHTUVAT VASTAAVAT	827 258,00	412 656,16	4. Lainat muilta luotonantajilta		
I Vaihto-omaisuus	2 751,73	8 451,82	5. Saadut ennakot	16 089,88	16 604,38
1. Aineet ja tarvikkeet			6. Ostovelat		
2. Keskeneräiset tuotteet			7. Liittymismaksut ja muut velat	222 228,57	229 063,47
3. Valmiit tuotteet/tavarat	2 751,73	1 303,92	8. Siirtovelat		
4. Muu vaihto-omaisuus		2 498,14			
5. Ennakkomaksut		4 649,76	II Lyhytaikainen	1 898 304,51	2 607 862,75
			1. Joukkovelkakirjalainat		1 150 000,00
II Saamiset	776 560,10	395 263,01	2. Lainat rah.- ja vak.laitoksilta	185 932,00	450 111,83
Pitkäaikaiset saamiset	30 257,50	0,00	3. Lainat julkisyhteisöiltä		
1. Myyntisaamiset			4. Lainat muilta luotonantajilta	930 000,00	30 000,00
2. Lainasaamiset			5. Saadut ennakot	6 700,00	5 640,00
3. Muut saamiset	30 257,50		6. Ostovelat	350 326,34	591 020,88
4. Siirtosaamiset			7. Liittymismaksut ja muut velat	92 914,35	59 027,61
Lyhytaikaiset saamiset	746 302,60	395 263,01	8. Siirtovelat	332 431,82	322 062,43
1. Myyntisaamiset	343 987,20	294 230,67			
2. Lainasaamiset			VASTATTAVAA YHTEENSÄ	<u>9 303 288,97</u>	<u>9 347 874,74</u>
3. Muut saamiset	230 995,47	100 743,04			
4. Siirtosaamiset	171 319,93	289,30			
III Rahoitusomaisuusarvopaperit	0,00	0,00			
1. Osakkeet ja osuudet					
2. Sijoitukset rahamarkkinainstrum.					
3. Joukkovelkakirjalainasaamiset					
4. Muut arvopaperit					
IV Rahat ja pankkisaamiset	47 946,17	8 941,33			
VASTAAVAA YHTEENSÄ	<u>9 303 288,97</u>	<u>9 347 874,74</u>			

2.7. Konsernilaskelmat

Konsernitase					
ORIPÄÄ					
31.12.2017					
VASTAAVAA	KUNTA	KONSERNI	VASTATTAVAA	KUNTA	KONSERNI
	1000 e	1000 e		1000 e	1000 e
PYSYVÄT VASTAAVAT			OMA PÄÄOMA		
Aineettomat hyödykkeet			Peruspääoma	3 520	3 520
Aineettomat oikeudet		0	Muu oma pääoma		1
Muut pitkävaikutteiset menot		1	Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	1 127	1 596
Ennakkomaksut		1	Tilikauden yli-/alijäämä	-433	-404
Aineelliset hyödykkeet			ARVOSTUSERÄT		
Maa- ja vesialueet	716	763	VARAUKSET		
Rakennukset	5 294	6 823	Kertynyt poistoero	182	0
Kiinteät rakenteet ja laitteet	1 706	1 718	Vapaaehtoiset varaukset		
Koneet ja kalusto	47	268	Pakolliset varaukset		117
Muut aineelliset hyödykkeet		1	TOIMEKSIAUTOJEN PÄÄOMAT		
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	51	136	Valtion toimeksiannot		11
			Muut toimeksiantojen pääomat	18	30
Sijoitukset			Muut toimeksiantojen pääomat	2	15
Osuudet kuntayht.	716	0	VIERAS PÄÄOMA		
Osakkeet ja osuudet	388	398	Pitkäaikainen		
Muut osakkeet ja osuudet			Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksi	2 077	2 665
Lainasaamiset kuntayhtymiltä			Lainat julkisyhteisöiltä		
Lainasaamiset muilta		1	Lainat muilta luotonantajilta	17	17
Muut sijoitukset		5	Muut pitkäaikaiset	229	232
Muut pitkäaikaiset			Lyhytaikainen		
TOIMEKSIAUTOJEN VARAT			Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksi	1 630	1 753
Valtion toimeksiannot		11	Lainat julkisyhteisöiltä		
Muut toimeksiantojen varat	18	36	Saadut ennakot	6	16
VAIHTUVAT VASTAAVAT			Ostovelat	591	753
Vaihto-omaisuus			Muut lyhytaikaiset	59	674
Aineet ja tarvikkeet	8	62	Siirtovelat	322	115
Saamiset					
Ennakkomaksut		53	VASTATTAVAA YHTEENSÄ	9 348	11 111
Myyntisaamiset	294	412			
Lainasaamiset			TASEEN TUNNUSLUVUT:		
Muut saamiset	101	157	Omavaraisuusaste, %	47 %	43 %
Siirtosaamiset		33	Kertynyt yli-/alijäämä, 1000 €	695	1 192
Rahoitusarvopaperit		67	Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas	503	862
Rahat ja pankkisaamiset	9	165	Lainakanta 31.12., 1000 €	3 724	4 435
VASTAAVAA YHTEENSÄ	9 348	11 111	Lainakanta 31.12., €/asukas	2 695	3 209
			Lainasaamiset, 1000 €	0	1
			Asukasmäärä	1 382	1 382

Konsernin tuloslaskelma	1.1.2017 - 31.12.2017		1.1.2016 - 31.12.2016	
Toimintatuotot		4 105 813		4 457 813
Toimintakulut		-12 225 924		-11 634 510
Toimintakate		-8 120 111		-7 176 697
Verotulot		4 173 016		4 068 143
Valtionosuudet		4 195 355		3 860 065
Rahoitustuotot ja -kulut				
Korkotuotot	2 447		3 736	
Korkokulut	7 202		4 223	
Muut rahoitustuotot	-51 941		-46 770	
Muut rahoituskulut	-461	-42 754	-717	-39 528
Vuosikate		205 507		711 983
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelma mukaiset poistot	-633 517		-588 004	
Arvonalentumiset	-965	-634 481	-550	-588 555
Tilikauden tulos		-428 975		123 428
Tilinpäätössirot		15 203		15 203
Tilikauden ylijäämä /(alijäämä)		-413 772		138 631
Toimintatuotot/Toimintakulut, %		33,6		38,3
Vuosikate/Poistot, %		32,4		121,0
Vuosikate, euroa/asukas		148,70		522,36
Asukasmäärä		1382		1363

3. Tilinpäätöksen liitetiedot

3.1. Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

3.1.1 Kunnan tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Liitetiedoissa olevat numerot viittaavat Kirjanpitolautakunnan kuntajaoston Yleisohjeeseen kunnan ja kuntayhtymän tilinpäätöksen liitetiedoista mukaiseen numerointiin lisätietojen hakemiseksi ohjeesta.

1) Tulot ja menot on merkitty tuloslaskelmaan suoriteperusteen mukaisesti. Suoriteperusteesta poiketen verotulot on kirjattu tilitysajankohdan mukaisesti ao. tilikaudelle. Joulukuun työaikakorvaukset ja omaishoitajien palkat on kirjattu maksuperusteen mukaan.

Tilinpäätös on laadittu Kirjanpitolautakunnan Kuntajaoston ohjeiden mukaisesti.

Pysyvät vastaavat

Käyttöomaisuus on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu kunnanvaltuuston hyväksymän poistosuunnitelman mukaisesti.

Vaihto-omaisuus

Vaihto-omaisuuden arvostus

Vaihto-omaisuus on merkitty taseeseen todennäköisen luovutushinnan mukaan.

Rahoitusomaisuus

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon tai sitä alempaan todennäköiseen arvoon.

3.2. Kunnan tilinpäätöksen esittämistapaa koskevat liitetiedot

3.3. Konsernitilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Konsernitilinpäätös on laadittu kirjapitolautakunnan kuntajaoston ohjeiden mukaisesti. Konsernitilinpäätöksen jatkuvuuden sekä kuntien ja kuntayhtymien välisen vertailtavuuden turvaamiseksi Oripään kunta on laatinut konsernitaseen tuloslaskelman ja sen liitetiedot käsittävän konsernitilinpäätökseen. Kunnalla ei ole tytäryhteisöjä. Konsernitilinpäätökseen on yhdistetty 4 kpl kuntayhtymiä.

4. Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot

6) Toimintatuotot kunnan määrittelemänä tehtäväkokonaisuuksina

6)				
Toimintatuotot tehtäväalueittain		Konserni	Kunta	Kunta
<i>Ulkoiset erät</i>		2017	2017	2016
Yleishallinto			33 585	34 810
Sosiaali- ja terveystoimet			445 484	501 192
Opetus-kulttuuri ja varhaiskasvatus			156 432	166 678
Tekniset palvelut			583 526	574 024
Muut palvelut			81 571	57 178
Toimintatuotot yhteensä			1 300 598	1 333 882

7) Verotulot

7)				
Verotulojen erittely			2017	2016
Kunnan tulovero			3 458 005	3 330 747
Osuus yhteisöveron tuotosta			387 945	395 454
Kiinteistövero			327 065	341 943
Muut verotulot				
Verotulot yhteensä			4 173 016	4 068 144

8) Valtionosuudet

8)				
Valtionosuuksien erittely			2017	2016
Yleinen valtionosuus			3 797 407	3 860 065
Harkinnanvarainen rahoitusavustus				
Valtionosuudet yhteensä			3 797 407	3 860 065

9) Palvelujen ostot

9)				
Palvelujen ostot erittely			2017	2016
Asiakaspalvelujen ostot			4 508 302	4 059 143
Muiden palvelujen ostot			759 671	694 783
Palvelujen ostot yhteensä			5 267 973	4 753 926

10) Valtuustoryhmien toimintaedellytysten tukemiseksi annetut tuet

Ei ole

11) Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen perusteista ja muutoksista

Käyttöomaisuuden poistojen määrittämisessä on käytetty kunnanvaltuuston 28.5.2003 hyväksymää poistosuunnitelmaa. Pienet käyttöomaisuushankinnat, joiden hankintameno on alle 8.300 €, on kirjattu hankintatilikauden kuluksi, vaikka hankinta olisikin käytössä useamman tilikauden ajan.

Arvioidut poistoajat ja niitä vastaavat vuotuiset poistot ja menetelmät:

Poistosuunnitelmasta on poistettu muut pitkävaikutteiset menot, joita ei ole ja joista ei enää voi jatkossa tehdä poistoja.

ORIPÄÄN KUNTA	menetelmä	poistoaika, v tai poisto-%
AINEETTOMAT HYÖDYKKEET		
Aineettomat oikeudet	tasapoisto	5
MUUT PITKÄVAIKUTTEISET MENOT	tasapoisto	3-20
AINEELLISET HYÖDYKKEET		
MAA- JA VESIALUEET	ei poistoa	
RAKENNUKSET JA RAKENNELMAT		
Hallinto- ja laitosrakennukset	tasapoisto	40
Tehdas- ja tuotantorakennukset	tasapoisto	15
Talousrakennukset	tasapoisto	15
Vapaa-ajan rakennukset	tasapoisto	30
Museot	tasapoisto	15
Asuinrakennukset	tasapoisto	30
Perusparannetut rakennukset	tasapoisto	10-25
KIINTEÄT RAKENTEET JA LAITTEET		
Kadut, tiet, torit ja puistot	menojäännöspoisto	10 %
Sillat, laiturit ja uimalat	menojäännöspoisto	25 %
Muut maa- ja vesirakenteet	menojäännöspoisto	20 %
Vedenjakeluverkosto	menojäännöspoisto	10 %
Viemäriverkko	menojäännöspoisto	10 %
Ulkovalaistuslaitteet	menojäännöspoisto	20 %
Muut putki- ja kaapeliverkot	menojäännöspoisto	20 %
Vesi- yms. laitosten laitoskoneet ja laitteet	menojäännöspoisto	20 %
Kiinteät nosto- ja siirtolaitteet	menojäännöspoisto	20 %
Muut kiinteät koneet, laitteet ja rakennukset	menojäännöspoisto	20 %
KONEET JA KALUSTO		
Muut kuljetusvälineet	tasapoisto	5
Muut liikkuvat työkonet	tasapoisto	5
Muut raskaat koneet	tasapoisto	10
Muut kevyet koneet	tasapoisto	5
ATK-laitteet	tasapoisto	5
Muut laitteet ja kalusteet	tasapoisto	5
Terveystuhoon laitteet	tasapoisto	5
MUUT AINEELLISET HYÖDYKKEET		
Luonnonvarat	käytön mukainen	
KÄYTTÖOMAISUUSARVOPAPERIT JA MUUT PITKÄAIK. SIJ.		
Osakkeet ja osuudet	ei poistoa	

12) Selvitys olennaisista tuottoihin ja kuluihin sisältyvistä pakollisten varausten muutoksista

ei ole

13) Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot ja –tappiot

ei ole

14) Satunnaisiin tuottoihin ja kuluihin sisältyvät erät

14)				
Satunnaisten tuottojen ja kulujen erittely		Konserni	Kunta	Kunta
		2017	2017	2016
				0,0
Yhteensä		0	0,00	0,0

16) Erittely poistoeron muutoksista

16)				
Erittely poistoeron muutoksista			2017	2016
Investointivaraukseen liittyvä poistoeron muutos			15 137	15 137
Suunnitelman mukaisten poistojen ja verotuksessa tehtyjen poistojen erotus (- tai +)				
Poistoeron muutokset yhteensä			15 137	15 137

5. Tasetta koskevat liitetiedot

5.1. Taseen vastaavia koskevat liitetiedot

17) Lainan liikenteeseen laskemisesta aiheutuneet kuluksi kirjaamattomat menot ja pääoma –alennukset

Ei ole

18) Arvonkorotusten periaatteet ja arvonmäärittäminen

19) Tiedot pysyvistä vastaavista tase-eräkohtaisesti

Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet											
	Aineettomat hyödykkeet				Aineelliset hyödykkeet						
	Aineet- tomat oikeudet	Muut pit- kävaikuttei- set menot	Ennako- maksut	Yhteensä	Maa- ja vesi- alueet	Raken- nukset	Kiinteät rakenteet ja laitteet	Koneet ja Kalusto	Muut aineelliset hyödykk.	Ennako- maksut ja kesk.er.h.	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.				0	737 457	5 370 385	1 285 783	66 244			7 459 869
Lisäykset tilikauden aikana						124 960	89 395			138 683	353 039
Rahoitusosuudet tilikaudella											0
Vähennykset tilikauden aikana					-38 733	-7 160					-45 893
Siirrot erien välillä											0
Tilikauden poisto				0		-250 159	-137 919	-21 908			-409 986
Arvonlennukset ja niiden palautukset											0
Poistamaton hankintameno 31.12.	0			0	698 724	5 238 026	1 237 259	44 336			7 218 345
Arvonkorotukset											0
Kirjanpitoarvo 31.12.	0			0	698 724	5 238 026	1 237 259	44 336		138 683	7 357 029
Olelliset lisäpoistot											
Erittely olellisista lisäpoistoista											

Pysyvien vastaavien sijoitukset	Kunta- yhtymä osuudet	Muut osakkeet ja osuudet	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	715 567	385 084	1 100 651
Lisäykset		2 760	2 760
Vähennykset			0
Siirrot erien välillä			0
Hankintameno 31.12.	715 567	387 844	1 103 411
Arvonlennukset			0
Arvonkorotukset			0
Kirjanpitoarvo 31.12.	715 567	387 844	1 103 411

22-24) Tytäryhteisöt ja kuntayhtymät

Tytäryhteisöt, kuntayhtymäosuudet sekä osakkuusyhteisöt					
Nimi	Kotipaikka	Kunnan omistus- osuus %	Kuntakonsernin osuus (1000 e)		
			omasta pääomasta	vieraasta pääomasta	tilikauden voitosta/ tappiosta
Kuntayhtymät					
Varsinais-Suomen sairaanhoitopiirin kuntayhtymä	Turku	0,3564			
Varsinais-Suomen erityishuoltopiirin kuntayhtymä	Paimio	0,1410			
Varsinais-Suomen Liitto	Turku	0,2800			
Lounais-Suomen koulutuskuntayhtymä	Loimaa	2,2556			

Osakkuus ja muut omistusyhteisöt			
	Kotipaikka	osakkeet kpl	kirjanpito arvo
As Oy Peltokartano	Oripää	884	32 023
As Oy Oripään Lennonpellontie	Oripää	70	138 000
As Oy Oripään Auraniitty	Oripää	67	150 302
Loimi-Hämeen Jätehuolto	Forssa	114	19 173
Metsäliiton osuudet			13 520
Yläneenjoen jätevesiosuuskunta	Oripää	2	200
Kuntien Taitoa Oy	Helsinki	1414	1 414
Kuntien Tiera Oy	Helsinki	1414	1 414
Turun seudun puhdistamo Oy	Turku	16	31 797

23) Pitkä- ja lyhytaikaiset saamiset tytäryhteisöiltä ja kuntayhtymiltä

23)				
Saamisten erittely	2017		2016	
	Pitkä- aikaiset	Lyhyt- aikaiset	Pitkä- aikaiset	Lyhyt- aikaiset
Saamiset kuntayhtymiltä, joissa kunta jäsenenä				
Myyntisaamiset				
Lainasaamiset				
Muut saamiset				
Siirtosaamiset				
Saamiset yhteensä	0	0	0	0

24) Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät

24)			
Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät		Kunta	Kunta
		2017	2016
Pitkäaikaiset siirtosaamiset yhteensä			30 257
Lyhytaikaiset siirtosaamiset			
Tyks			59 637
Tukes		20 656	
Siirtyvät korot		289	
Lyhytaikaiset siirtosaamiset yhteensä		20 945	59 637

Taseen vastattavia koskevat liitetiedot

25) Tase-eräkohtainen erittely oman pääoman erien lisäyksistä ja vähennyksistä sekä siirroista näiden erien välillä tilikauden aikana

28)				
Oman pääoman erittely	Konserni		Kunta	
	2017	2016	2017	2016
Peruspääoma 1.1.	3 520 475	3 520 389	3 520 459	3 520 459
Muu oma po	900	900		
Vähennykset				
Peruspääoma 31.12.	3 521 375	3 521 289	3 520 459	3 520 459
Arvonkorotusrahasto 1.1.				
Lisäykset				
Vähennykset				
Arvonkorotusrahasto 31.12.				
Osuus kuntayhtymän omasta po:sta				
Muut omat rahastot 1.1.	0			
Siirrot rahastoon				
Siirrot rahastosta				
Muut omat rahastot yhteensä 31.12.	0	0	0	0
Edellisten tilikausien ylijäämä 1.1.				
Siirto vahinkorahastoon				
Edellisen tilikauden virheen oikaisu				
Lisäys tai vähennys tilikaudella				
Edellisten tilikausien ylijäämä 31.12.	1 595 929	1 282 952	1 127 483	1 058 168
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	-404 175	138 625	-432 602	69 315
Oma pääoma yhteensä	4 713 129	4 942 866	4 215 340	4 647 942

26) Erittely poistoerosta

26)				
Erittely poistoerosta				
			2017	2016
Investointivaraukseen liittyvä poistoero			181 643	196 780
EVL-poistoihin liittyvä poistoero				
Poistoero yhteensä			181 643	196 780

27) Tase-erien mukaan eritelty tieto sellaisista pitkäaikaiseen vieraaseen pääomaan kuuluvista veloista, jotka erääntyvät myöhemmin kuin viiden vuoden kuluttua

30)				
Pitkäaikaiset velat; yli 5 vuotta erääntyvät erät		2017		2016
Joukkovelkakirjalainat				
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta		2 077 238		2 293 170
Lainat julkisyhteisöiltä				
Lainat muilta luotonantajilta				
Saadut ennakot (takuuvuokrat)		16 604		16 099
Ostovelat				
Muut velat (liittymismaksut)		229 063		222 229
Siirtovelat				
Pitkäaikaiset velat yhteensä		2 322 905		2 531 498

28) Erittely liikkeeseen lasketuista joukkovelkakirjalainoista

28) Erittely kuntatodistuslainoista			
Alle vuoden kuluessa erääntyvät kuntatodistuslainat		2017	2016
Korko 0,50 % kuntatodistuslainoja 2 kpl		1 150 000	
Korko 0,30 % kuntatodistuslainoja 3 kpl			
Korko 0,35 % kuntatodistuslainoja 1 kpl			200 000
Korko 0,40 % kuntatodistuslainoja 1 kpl			200 000
Korko 0,50 % kuntatodistuslainoja 2 kpl			500 000
Kuntatodistuslainat yhteensä		1 150 000	900 000

29) Erittely olennaisista pakollisiin varauksiin merkityistä eristä , jos tarpeen

Ei ole

30) Erikseen pitkä- ja lyhytaikaiset velat tytäryhteisöille, kuntayhtymille, joissa kunta on jäsenenä ja osakkuus- sekä muille omistusyhteisöille

30)				
Velat tytäryhteisöille, kuntayhtymille ja osakkuus- sekä muille omistusyhteisöille	2016		2015	
	Pitkä- aikaiset	Lyhyt- aikaiset	Pitkä- aikaiset	Lyhyt- aikaiset
Velat kuntayhtymille, joissa kunta on jäsenenä				
Saadut ennakot				
Ostovelat		3 723		66 788
Muut velat				
Siirtovelat				
Yhteensä		3 723		66 788

31) Maksuvalmiuden kannalta merkittävä shekkilimiitti ja siitä käyttämättä oleva määrä

Ei ole

32) Erittely Muut velat -erän jakautumisesta liittymismaksuihin ja muihin velkoihin

36)				
Muiden velkojen erittely			Kunta	Kunta
			2017	2016
Muut velat				
Liittymismaksut			229 063	221 255
Muut velat			16 604	16 090
Muut velat yhteensä			245 668	237 345

33) Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät

37)				
Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät			Kunta	Kunta
			2017	2016
Lyhytaikaiset siirtovelat				
Palkkojen ja hlösivukulujen jaksotukset			263 690	286 117
Muut siirtovelat			58 372	46 315
Lyhytaikaiset siirtovelat yhteensä			322 062	332 432

6. Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot

34) Vakuus- ja vastuusitoumukset

Vastuu Turun Seudun Puhdistamo OY	vieraasta pääomasta	2017	2016
	0,20 %		
Kunnan osuus		157 727	107 932
Vieras pääoma yhteensä 31.12.2017		56 023 605	53 965 858

Vastuu Kuntien takauskeskuksen rahastosta	2017	2016
	5 043	4 956

41) Muut kuntaa koskevat taseen ulkopuoliset järjestelyt

41)			Kunta	Kunta
Muut taloudelliset vastuut			2016	2015
Sopimusvastuut				
Maankäyttösopimuksista kunnalle aiheutuvat veloitteet 1)				
Sopimukseen sisältyvät lunastusveloitteet 2)				
Sitoumukset avustukseen 3)				
Sopimukseen sisältyvät palautusvastuut 4)				
Vuokravastuut, vastuut voimassa x.x.xxxx asti				
Sopimusvastuut yhteensä				
Johdannais sopimukset				
Valuuttatermiinit				
Käypä arvo				
Kohde-etuuden arvo				
Korkotermiinit				
Käypä arvo				
Kohde-etuuden arvo				
Arvonlisäveron palautusvastuu *)			1 082 331	1 082 331
Perustamishankkeiden valtionosuuden palautusvastuu **)			596 358	596 358

7. Ympäristöasioiden harkinnanvarainen esittäminen

8. Henkilöstöä, tilintarkastajan palkkioita ja intressitahotapahtumia koskevat liitetiedot

42) Henkilöstön lukumäärä 31.12. tehtäväalueittain

Kunnan palkkalistoilla oleva henkilöstö	31.12.2017			
Toimintayksikkö	Vakinainen henkilöstö	Määrä- aikaiset	Työllistetyt Oppisop.	Yhteensä
Yleishallinto	3		1	4
Sosiaalitoimi	26	2	2	30
Sivistys kulttuuri ja vapaa-aika	29	8		37
Ympäristötoimi ja tekn.palvelut	7	0		7
Yhteensä	65	10	3	78

43) Tilikauden palkat ,palkkiot, eläkekulut ja muut henkilösivukulut						
				Konserni	2 017	2 016
Palkat ja palkkiot					2 454 374	2 382 083
eläkekulut					574 238	623 056
muut henkilösivukulut					73 958	100 714
Henkilökulut yhteensä				0	3 102 569	3 105 853

44) Luottamushenkilöpalkkioista puolueelle perityt luottamushenkilömaksut						
					2 017	2 016
Kansallinen Kokoomus Oripää					143	77
Suomen Keskusta Oripää py					1 029	985
Maksut yhteensä					1 172	1 062

45) Laksääteistätilintarkastusta suorittavalle tilintarkastusyhtiölle maksettavat palkkiot						
Tilintarkastajan palkkiot						
					2016	2015
BDO Auditor Oy						
Tilintarkastuspalkkiot					3 015	2 826
Tarkastajan lausunnot						
Tarkastuslautakunnan sihteerin tehtävät					909	808
Muut palkkiot						342
Palkkiot yhteensä					3 924	3 975

Muiden eriytettyjen yksiköiden tilinpäätökset

Vesihuoltolaitoksen tuloslaskelma						
ulkoinen/sisäinen	Vesilaitos		Jätevesilaitos		Yhteensä	
	2017	2016	2017	2016	2017	2016
Liikevaihto						
Vesimaksut (ulkoiset)	165 862	154 814	64 342	48 531,00	230 205	203 345
Vesimaksut (sisäiset)	7 759	8 200	14 255	12 798	22 014	20 998
Valmiiden ja keskeneräisten tuotteiden varastojen lisäys (+) tai vähennys (-)					0	0
Valmistus omaan käyttöön					0	0
Liiketoiminnan muut tuotot	77	29 740		323,00	77	30 063
Tuet ja avustukset kunnalta/kuntayhtymältä					0	0
Tuotot yhteensä	173 699	192 754	78 597	61 652	252 296	254 406
Materiaalit ja palvelut					0	0
Aineet, tarvikkeet ja tavarat					0	0
Ostot tilikauden aikana	-14 880	-15 995	-87 370	-81 409	-102 250	-97 404
Varastojen lisäys/vähennys					0	0
Palvelujen ostot	-12 185	-49 125	-5 747	-7 998	-17 932	-57 123
	-27 065	-65 120	-93 117	-89 407	-120 182	-154 527
Henkilöstökulut					0	0
Palkat ja palkkiot	-8 375	-11 423	-3 350	-6 395	-11 725	-17 818
Henkilösivukulut					0	0
Eläkekulut	-2 565	-3 981	-1 365	-7 654	-3 929	-11 635
Muut henkilösivukulut	-230	-516	-102	-271	-332	-787
	-11 170	-15 920	-4 817	-14 320	-15 987	-30 240
Poistot ja arvonalentumiset					0	0
Suunnitelman mukaiset poistot	-45 134	-12 050	-64 326	-66 621	-109 460	-78 671
Arvonalentumiset					0	0
Liiketoiminnan muut kulut	12	-596	-1 812		-1 800	-596
	-45 122	-12 646	-66 138	-66 621	-46 934	-12 646
Liikelylijäämä (-alijäämä) ennen yk. lisää	90 342	99 068	-85 475	-108 696	4 867	-9 628
Yleiskustannuslisä					0	0
Liikelylijäämä (-alijäämä)						
Rahoitustuotot ja -kulut						
Korkotuotot					0	0
Muille maksetut korkokulut					0	0
Korvaus jäännöspääomasta	-8 108	-8 108			-8 108	-8 108
	-8 108	-8 108	0	0	-8 108	-8 108
Ylijäämä (alijäämä) ennen satunnaisia eriä	82 233	90 960	-85 475	-108 696	-3 242	-17 736
Ylijäämä (alijäämä) ennen varauksia	82 233	90 960	-85 475	-108 696	-3 242	-17 736
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)					0	0
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	82 233	90 960	-85 475	-108 696	-3 242	-17 736
LIKELAITOKSEN TUNNUSLUVUT						
Voitto, %	47,3 %	47,2 %	-108,8 %	-176,3 %	-1,3 %	-7,0 %

YLEISTÄ

Toiminnan kuvaus

Oripään kunnanvaltuusto on 14.12.2015 päätöksellään päättänyt taseyksikön perustamisesta 1.1.2015 alkaen. Taseyksikkö vastaa vesihuoltolain mukaisesta vesihuollon järjestämisestä Oripään kunnassa toiminta-alueellaan

Vesi- ja viemärilaitokset

Talousveden laatua tarkkaillaan Lounais-Suomen ympäristötutkimus Oy:n toimesta. Oripään jätevedet johdettiin 20.12.2015 asti Oripään kunnan jätevedenpuhdistamolle. 21.12.2015 alkaen jätevedet johdetaan Turun seudun puhdistamo Oy: Kakolanmäen jätevedenpuhdistamolle.

Veden myynti ja kulutus

Vesihuoltolaitoksen tulee periä vesihuollosta käyttömaksua. Käyttömaksu peritään kiinteistön käyttämän veden ja jäteveden määrän mukaan.

Omilta ottamoilta pumpattu vesimäärä oli 220 398 m³ ja ostettu määrä 6 061 m³. Oman jakelualueen laskutettu vesimäärä 214 337 m³.

Veden hinta oli 1,00 €/m³ (alv 0%).

Veden ulkoiset myyntitulot 165 862,36 € (alv 0%) . Vesi- ja viemäri liittymä tulot 6 834,90

Vesijohtoverkkoon liittyneitä kiinteistöjä 640 kpl.

Jätevettä laskutettiin 30 955 m³. Myyntituotot oli 64 342,19 €. Jäteveden hinta oli 2,00 €/m³ (alv 0%).

Viemäriverkkoon liittyneitä kiinteistöjä 282 kpl

VESILAITOS	2017	2016	2015
Omilta ottamoilta pumpattu vesimäärä	220 398	196 648	170 897
Ostettu vesimäärä	6 061	5 573	6 682
Muille vesilaitoksille myyty	26 245	30 466	22 641
Oman jakelualueen vedenkulutus	214 337	194 497	167 745
Omalta jakelualueelta laskutettu vesimäärä	180 248	194 497	167 745
Vesijohtoverkoston liittymämäärä			
Verkkoon liittyneet kiinteistöt	640	638	635
Vesijohtoverkon pituus	81 580	79 520	79 520

VIEMÄRILAITOS			
Vastaanotettu jätevesimäärä			
Laskutetu jätevesimäärä	30 995	32 570	32484
Jätevesiverkoston liittymämäärä			
Viemäriverkkoon liittyneet kiinteistöt	282	280	278
Jätevesiviemäriverkoston pituus	20 980	19 320	19320
Hulevesiviemäriverkoston pituus	592	592	592

Hallinto

Oripään vesihuollon laskutusta ja sopimusasioita hoidetaan Oripään kunnan teknisessä toimistossa ja taseyksikön kirjanpito sekä rahoitus on hallintopalveluissa. Oripään vesihuollon asioissa päätösvaltaa käyttää tekninen lautakunta. Kunnanvaltuusto ohjaa vesilaitoksen toimintaa asettamalla sille toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet.

Investointi ja kunnossapito

Oripään vesihuollon talousarviossa investointeihin on varattu 280 000 €.

Runkovesijohdon venttiilien uusiminen 71,20 €

Uitonmäen vesi- ja viemäriinjojen rakentamiseen 487 118,71 € sekä Lieto-Aura-Pöytyä-Oripää siirtoviemäri kustannuksia 628,00 €.

TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISTA KOSKEVAT LIITETIEDOT

Arvostus- ja jaksotusperiaatteet sekä -menetelmät

Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet

Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelmien mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitus-

Pysyvien vastaavien sijoitukset on merkitty taseseen hankintamenoon.

Saamiset on merkitty taseseen nimellisarvoon.

Satunnaisten tuottojen ja kulujen erittely

Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen perusteista

Arvoidut poistoaajat ja niitä vastaavat vuotuiset poistot ja menetelmät:

Poistosuunnitelmasta on poistettu muut pitkävaikutteiset menot, joita ei ole ja joista ei enää voi jatkossa tehdä poistoja.

ORIPÄÄN KUNTA	menetelmä	poistoaika, v tai poisto-%
AINEETTOMAT HYÖDYKKEET		
Aineettomat oikeudet	tasapoisto	5
MUUT PITKÄVAIKUTTEISET MENOT		
	tasapoisto	maalis.20
AINEELLISET HYÖDYKKEET		
MAA- JA VESIALUEET		
	ei poistoa	
RAKENNUKSET JA RAKENNELMAT		
Hallinto- ja laitosrakennukset	tasapoisto	40
Tehdas- ja tuotantorakennukset	tasapoisto	15
Talousrakennukset	tasapoisto	15
Vapaa-ajan rakennukset	tasapoisto	30
Museot	tasapoisto	15
Asuinrakennukset	tasapoisto	30
Perusparannetut rakennukset	tasapoisto	loka.25
KIINTEÄT RAKENTEET JA LAITTEET		
Kadut, tiet, torit ja puistot	menojäännöspoisto	10 %
Sillat, laiturit ja uimalat	menojäännöspoisto	25 %
Muut maa- ja vesirakenteet	menojäännöspoisto	20 %
Vedenjakeluverkosto	menojäännöspoisto	10 %
Viemäriverkko	menojäännöspoisto	10 %
Ulkovalaistuslaitteet	menojäännöspoisto	20 %
Muut putki- ja kaapeliverkot	menojäännöspoisto	20 %
Vesi- yms. laitosten laitoskoneet ja laitteet	menojäännöspoisto	20 %
Kiinteät nosto- ja siirtolaitteet	menojäännöspoisto	20 %
Muut kiinteät koneet, laitteet ja rakennukset	menojäännöspoisto	20 %
KONEET JA KALUSTO		
Muut kuljetusvälineet	tasapoisto	5
Muut liikkuvat työkonet	tasapoisto	5
Muut raskaat koneet	tasapoisto	10
Muut kevyet koneet	tasapoisto	5
ATK-laitteet	tasapoisto	5
Muut laitteet ja kalusteet	tasapoisto	5
Terveysthuollon laitteet	tasapoisto	5
MUUT AINEELLISET HYÖDYKKEET		
Luonnonvarat	käytön mukainen	
KÄYTTÖOMAISUUSARVOPAPERIT JA MUUT PITKÄAIK. SIJ.		

- 14) Pakollisten varausten muutos
Ei ole
- 15) Pysyvien vastaavien hyödykkeiden myyntivoitot ja -tappiot
Ei ole
- 16) Osinkotuottojen ja peruspääoman korkotuottojen erittely
Ei ole
- 17) Erittely poistoeron muutoksesta
Ei ole

TASEEN VASTAAVIA KOSKEVAT LIITETIEDOT

- 18) Kuluksi kirjaamattomat menot ja pääoma-alennukset
- 19) Arvonkorotukset
Ei ole
- 20) Aktivoidut korkomenot
Ei ole
- 21) Tiedot pysyvistä vastaavista tase-eräkohtaisesti
Pysyvien vastaavien sijoitukset

	Osakkeet ja osuudet	Yhteensä	Muut saamiset	yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.		31 797,00		
Lisäykset tilikauden aikana				
Vähennykset tilikauden aikana				
Siirrot erien välillä				
Kirjanpitoarvo 31.12.		31 797,00		

- 22-24) Omistukset muissa yhtiöissä
Ei ole
- 25) Saamiset tytäryhteisöiltä, kuntayhtymiltä sekä osakkuusyhtiöiltä
Turun Seudun Puhdistamo 1799,57
- 26) Saamisten erittely
- 27) Rahoitusarvopaperit
Ei ole

TASEEN VASTAAVIA KOSKEVAT LIITETIEDOT

28)

29) Erittely poistoerosta
Ei ole30) Pitkäaikaiset velat, jotka erääntyvät myöhemmin kuin viiden vuoden kuluttua
Ei ole31) Joukkovelkakirjalainat
Ei ole32) Pakolliset varaukset
Ei ole

33) Velat tytäryhteisöille, kuntayhtymille sekä osuukkuusyhteisöille

36) Muiden velkojen erittely
Vesi- ja jätevesi liittymismaksut 229 063,47 € €**VAKUUKSIA JA VASTUUSITOUMUKSIA KOSKEVAT LIITETIEDOT**40-43) Velat, joiden vakuudeksi annettu kiinnityksiä kiinteistöihin
Ei ole44) Leasingvastuiden yhteismäärä
Ei ole

Käytetyt kirjanpitokirjat

Virallinen päiväkirja

- sisältää kaikki viennit kaikilta kirjanpidon tositelajeilta aikajärjestyksessä.

Talousarviotilikortit

- sisältää talousarviotileille kirjatut viennit tileittäin aikajärjestyksessä.

Tasetilikortit

- sisältää tasetileille kirjatut viennit kaikilta kirjanpidon tositelajeilta aikajärjestyksessä.

Ostoreskontra

- sisältää ostoreskontran kautta kirjanpitoon siirtyvät erät aikajärjestyksessä.

Myyntireskontra

- sisältää myyntireskontran kautta kirjanpitoon siirtyvät tuloerät.

Tositelaji:

01	Kassatositteet
42	Ostoreskontra 2017
43	Vesilaitos 2017
07	Taseen avaussaldot
10	Tiliotekirjaus
50	Myyntireskontra vuokrat
51	Myyntireskontra päivähoito
52	Myyntireskontra vanhustenhuolto
53	Myyntireskontra aamu- ja iltapäiväkerho
54	Myyntireskontra maa-ainesvalvonta
55	Myyntireskontra kertalaskut
56	Myyntireskontra vesilaskut
70	Reskontrasuoritukset ostovelat
80	Palkat
90	Myyntireskontrasuoritukset
170	Sosiaalityö
	Talousarviomuutokset
999	Konversio

Tilinpäätöksen säilyttäminen

Kunnan tasekirja säilytetään pysyvästi. Muiden tilinpäätösasiakirjojen säilyttämisen osalta noudatetaan kirjanpitolain säädöksiä, että kirjanpitokirjat ja käyttöaikaa koskevin merkinnöin varustettu tililuettelo säilytetään 10 vuotta.

Tilikauden tositteet ja muu kirjanpitoaineisto (mm. tase-erittely) säilytetään vähintään 6 vuotta.

Tilinpäätöksen allekirjoitus ja tilinpäätösmerkintä

Oripää 9.4.2018

Pekka Paju
kunnanjohtaja

Oripään kunnanhallitus

<hr/>	<hr/>
<hr/>	<hr/>
<hr/>	<hr/>
<hr/>	<hr/>

TILINTARKASTAJAN MERKINTÄ TILINTARKASTUKSESTA

Tarkastuksesta on tänään annettu tilintarkastuskertomus.

Oripää . . .2018

Hannu Laurila, JHTT
BDO Audiator Oy
JHTT-yhtiö